VISALAANDHRA VIJAYAWADA—Phone No. 376

రిజిస్టరు నెం. 6697. 4 పేజీలు : ఒక అణా

"ఫర్ ఎ లాస్టింగ్ పీస్ - - - ఫర్ ఎ పీపుల్స్ డెమోక్రసీ"

[ప్రపంచంలోని 19 భాషలలో ప్రతివారం వెలువడే కొమిన్‌ఫారం పత్రిక]

ఇన్‌స్టీషు. ప్రతి సంవత్సరం చందా 4 రూపాయలు మాత్రమే.

ఈ ప్రెస్ అడ్రసుతో ఒంటి పంపితే పత్రాలతో బుక్ పోస్టు ద్వారా మీకు పోస్టు చేయబడుతుంది.

పీపుల్స్ పబ్లిషింగ్ హౌస్ లిమిటెడ్, బొంబాయి - 4

విశాలాంధ్ర

705498

సంపుటి 2 ★ విజయవాడ: మంగళవారం; మార్చి 16; 1954 ★ సంచిక 357

విజయవాడ మున్సిపల్ సుపరింటెండెంట్ స్టెరిలైజర్ రద్దుచేస్తూ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు

విజయవాడ, మార్చి 15

విజయవాడ మున్సిపల్ ప్రసూతి వైద్యశాలలో ఉన్న స్టెరిలైజర్‌ను రద్దుచేయాలని మున్సిపల్ కమిషనర్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను ఆంధ్ర ప్రభుత్వం రద్దుచేసింది. మున్సిపల్ వైద్యశాలలో ఉన్న స్టెరిలైజర్ ఉపయోగంలో ఉన్నదనీ, దానిని రద్దుచేయడం వల్ల ప్రసూతి వైద్యశాలలో ఇబ్బందులు కలుగుతాయనీ ప్రభుత్వం అభిప్రాయపడింది. (వి. వి.)

ఆంధ్ర శాసనసభలో బడ్జెటుపై పద్దులవారీ చర్చ ప్రారంభం

శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారిచే రూ 9337300 లకు విద్యుచ్ఛక్తి పద్దు ప్రతిపాదన

విద్యుత్‌శాఖలో ప్రభుత్వానికి లాభాలు వస్తున్నా కార్మికుల జీతాలు హేయంగావున్నాయని శ్రీఖండవల్లి కృష్ణారావువిమర్శ

కర్నూలు, మార్చి 15

ఆంధ్ర శాసనసభలో నేడు బడ్జెటుపై పద్దులవారీ చర్చ ప్రారంభమైంది. మొట్ట మొదట విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ పద్దు చర్చకు వచ్చింది. దీనికి సభ్యులు 21 కోత తీర్మానాలను ప్రతిపాదించారు.

నేడు ఆంధ్ర శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరాల అనంతరం ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశం పంతులుగారు బడ్జెటుపై పద్దులవారీ చర్చ జరపాలని ప్రతిపాదించారు. పద్దులక్రమంలో ప్రథమస్థానం విద్యుచ్ఛక్తి పద్దుకు వచ్చింది.

అంతట ఉపముఖ్యమంత్రి శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డిగారు విద్యుచ్ఛక్తి పద్దు క్రింద రూ. 9337300 లను మంజూరు చేయాలని సభవారిని అభ్యర్థించారు.

ఆంధ్రదేశం విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో చాలా వెనుకపడివుందని, దేశంలో మొత్తం 39 వేలకిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి మాత్రమే ఇప్పుడు వాడుకంలో వుందని శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు చదివారు.

మాచీఖండ్ తుంగభద్ర విద్యుత్ప్రణాళికలు పూర్తి అయినప్పుడు ఆంధ్ర దేశానికి కావలసినంత విద్యుచ్ఛక్తి లభ్యంకాగలదన్నారు. అందుచేత ఈ పద్దును సభవారు ఆమోదించాలని కోరారు.

కోత తీర్మానాలు

ఈ పద్దుకు సభ్యులు మొత్తం 21 కోత తీర్మానాలను ప్రతిపాదించారు.

ప్రతిపక్షం తరపున శ్రీ ఖండవల్లి కృష్ణారావుగారు ఒక కోత తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తూ విద్యుత్ శాఖలో విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి ఆదాయంకూడా పెరిగిందనీ, అయినా విద్యుత్ కార్మికుల జీతాలు మాత్రం పెరగలేదని అన్నారు. ప్రాంతాలవారీగా ఎక్కడెక్కడ ప్రభుత్వ ఆదాయం ఎలావెరుగుతున్నదీ, కార్మికుల చరసితి ఎలాకరుగుతున్నదీ ఆయన అంకెలతో సహా చూపించి ఈవిషయాన్ని రుజువుచేశారు.

ఇలాగ ఈ కోతతీర్మానాలపై ప్రసంగాలు జరుగుతూండగా సభ మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు వాయిదాపడింది.

చర్చకు సాయంత్రం ఉపముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారు జవాబుఇస్తారు.

తూర్పు బెంగాల్‌లో గవర్నర్ పరిపాలన

గవర్నర్ జనరల్ ప్రకటన

కరాచీ, మార్చి 14

తూర్పు బెంగాల్‌లో గవర్నర్ పరిపాలనను విధించమని, పాకిస్తాన్ గవర్నర్ జనరల్ గులామ్ మహమ్మద్ నేడు ఉత్తర్వు చేశాడు.

నేటి ఆర్డినెన్సుతో తూర్పు బెంగాల్ అసెంబ్లీ తీర్మానం అంతమవుతుంది.

తూర్పు బెంగాల్ ఎన్నికలు భూజ అయాయి. రేపటితో ఎన్నికల ఫలితాలు ప్రకటించబడతాయి. గవర్నర్ మంత్రివర్గం వీళ్ళవేతరకు గవర్నర్ పరిపాలన విధించింది.

ఇదివరలో తూర్పు బెంగాల్ ప్రధాన మంత్రి నూరుల్ అమీన్ ముస్లింలీగ్ పార్టీ నాయకుడు.

గఫార్‌ఖాన్ కరాచీ పయనం

లాహోర్, మార్చి 14

పాకిస్తాన్ ప్రజాస్వామ్య పార్టీ సమావేశంలో పాల్గొనడానికి ఖాన్ అబ్దుల్ గఫార్‌ఖాన్ నేడు కరాచీ బయలుదేరాడు.

నిన్ననే పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం గఫార్‌ఖాన్‌కు పాస్‌పోర్టు ఇవ్వడానికి అనుమతినిస్తూ ఒక ఉత్తర్వు పంపింది. గఫార్‌ఖాన్ సోషలిస్టు రాష్ట్రమని బహిరంగంగా ప్రకటించాడు.

సైనిక హాస్పిటల్‌లో ఫతేమీకి చికిత్స

మాజీ ఇరాక్ విదేశాంగమంత్రి

బెయిరూట్, మార్చి 14

నిన్న అరెస్టయిన కర్నల్ పోల్టుకు గురి అయిన మాజీ విదేశాంగ మంత్రి హుస్నేకి ఫతేమీకి హాస్పిటల్‌లో రక్తం ఎక్కించారనీ, ఇపుడతని పరిసితి సంతృప్తికరంగా వుందని తెలుస్తుంది. సైనిక హాస్పిటల్‌లో అతనిని సైనికులు కాపలా కాస్తున్నారు.

1953 ఆగస్టు 17 న ఫతేమీ ఇచ్చిన ఉపన్యాసం టేప్‌పై రికార్డు చేయబడి వుంది. దానిని అతనిపై రాజద్రోహం నేరానికి సాక్ష్యంగా ఉపయోగించాలని ప్రభుత్వ ప్రాసిక్యూట్లు చూస్తున్నారు. ఆ ఉపన్యాసంలోఫతేమీ, హుసేన్, సైనిక నాయకులను నిందించాడట.

ఇటీవల ఎన్నికల నిమిత్తం రద్దు చేయబడిన మున్సిపాలిటీలను తిరిగి ఇరాక్ ప్రభుత్వం విధించినదని బెయిరూట్ రేడియో ప్రకటించింది.

భారతీయుల పౌరసత్వ హక్కు తేల్చడానికి రెండేళ్లు పడుతుందట

కొలంబో, మార్చి 14

ఎంతమంది భారతీయులకు సింహళ పౌరసత్వం హక్కు లభించుతుందో చెప్పడానికి రెండేండ్లు పడుతుందని సింహళ ప్రధాని సర్ జాన్ కోటెలావాలా నేడొక లిఖితంగ సభలో తెలియజేశారు.

తూర్పు బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి భవనం ఆక్రమణ

డక్కా వైద్య విద్యార్థులచే

డక్కా, మార్చి 15

డక్కా వైద్య విద్యార్థులు వందసుంది తూర్పు బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి నూరుల్ అమీన్ భవనాన్ని బలవంతంగా ఆక్రమించడానికి ప్రయత్నించారు.

నూరుల్ అమీన్ గత రాత్రి పొద్దుపోయిన తర్వాత ఈ భవనాన్ని ఖాళీ చేశాడు. ఈ ఘటన జరిగే సమయానికే గవర్నర్ పరిపాలన ప్రకటించబడింది.

పోలీసులు గేటువద్ద విద్యార్థులను అటుకాయించారు. కాని విద్యార్థులు ఆ ఇంటి ఆవరణలోనే పక్కలు వేసుకొని పడుకొన్నారు. అవసరపు పోలీసులు వచ్చారు. కాని ఇంతలో ఐక్య సంఘటన నాయకులు జోక్యం కలుగ జేసుకొన్నారు.

గవర్నర్ పరిపాలన ఏర్పడిన ఈ సమయంలో పరిస్థితిని విషమింప జేయవద్దని విద్యార్థులకు సుహ్రావర్దీ విజ్ఞప్తి చేశాడు.

మూడేండ్లుగా రెబుకు హాస్టల్ సౌకర్యాలుచూపించవలసిందిగా కోరుతున్న ముఖ్యమంత్రి లక్ష్యపెట్టలేదని విద్యార్థులు తెలియ జేశారు.

ఐక్యసంఘటన కార్యాలయంలో పీకికి వచ్చిన చూపించుతానని సుహ్రావర్దీ హామీయిచ్చాడు.

రాత్రి ఒంటిగంటన్నరకు ఫజ్లుల్ హక్ నుకూడా నిద్రపోనీరు. అయన విద్యార్థులపట్టుదలచూచి, తాను అధికారంలోకివస్తే వారికి రిగు సౌకర్యాలు కలుగ చేస్తానని అన్నాడు. అంతట విద్యార్థులు చక్కలుముట్టి శాంతియుతంగా వెళ్ళిపోయారు.

ప్రతిపక్ష సభ్యుల తొలి విజయాలు

తూర్పు బెంగాల్‌లో

ఢాకా, మార్చి 14

ఇవాళ రాత్రి ప్రొద్దుపోయిన చివరి చిండు నియోజకవర్గాల ఫలితాలు వెలువడ్డాయి. ఫ్రంట్ హక్ నాయకత్వాన పీపుల్స్ ఐక్యసంఘటనకు రెండు స్థానాలు లభించాయి. చారిత్రకంగా ఢాకా కూడా తుదకు లభించిందని ఐక్యసంఘటన నాయకులు తెలియజేస్తారు.

ముస్లింలీగ్‌కు ఒక్క స్థానంకూడా లభించలేదు.

మొత్తం 309 స్థానాలలో 237 స్థానాలకు ఇప్పటివరకూ ఐక్యసంఘటన పోటీచేస్తున్నాయి. ఆధిపత్యాన్ని కనుక 72 స్థానాలున్నాయి.

ఐక్య సంఘటన ఆధిక్యతలు 8 కేబినెట్ 7 మంత్రులు ఓటమి పొందారు.

పశ్చిమ బెంగాల్ మంత్రివర్గ విస్తరణ

ఐదుగురు మంత్రుల ప్రమాణ స్వీకారం

కలకత్తా, మార్చి 15

పశ్చిమ బెంగాల్ మంత్రివర్గం ఈరోజు ఐదుగురు మంత్రులతో విస్తరించబడింది. వీరిచేత గవర్నర్ ధర్మవీర ప్రమాణ స్వీకారం చేయించాడు. వీరిలో ఒక్కరు కూడా కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు కారు. వీరు ఐదుగురూ కాంగ్రెసు మంత్రివర్గానికి బయటనుండి మద్దతు ఇస్తున్నారు.

వామపక్ష ప్రభుత్వానికి ప్ర. సో. పార్టీ పద్ధతి

"ప్ర. సో. పార్టీ కార్యక్రమాలు అమలుపరచేంత వరకూ" వుంటుందని అధికార ప్రకటన

త్రివేండ్రం, మార్చి 15

"వామపక్ష ఐక్యసంఘటన మంత్రివర్గం ప్రజాసోషలిస్టు పార్టీ కార్యక్రమాల ప్రకారం, రాష్ట్రీ ప్రయోజనాలకోసం పనిచేసేంత వరకూ" దానిని బలపరచాలని ప్రజాసోషలిస్టు శాసనసభపార్టీ నేటిరాత్రి తీర్మానించింది.

ప్ర. సో. శాసనసభ్యుల సమావేశం 4 గంటల పాటు జరిగింది. శ్రీ పట్టం తానుపిళ్ళై అధ్యక్షత వహించాడు. 19 మంది సభ్యులూ హాజరయారు. క్రింది తీర్మానం ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడింది.

"కాంగ్రెసును అధికారంలోకి రాకుండా చేసేందుకు, రాజ్యాంగయంత్రం భగ్నంకాకుండాచూసేందుకు, వామపక్ష ఐక్యసంఘటన మంత్రివర్గం ప్ర. సో. పార్టీ శాశ్వత ప్రయోజనాలకోసం పని చేసేంతవరకూ దానిని బలపరచాలని మేము నిర్ణయిస్తున్నాం"

ఐక్యసంఘటన నిర్మించే చొరవ మంత్రివర్గాన్ని ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీ బలపరచాలని కోరుతూ సంఘటన నాయకుడు శ్రీ టి. వి. థామస్ శ్రీ తానుపిళ్ళైకు నేడొక లేఖ వ్రాశాడు. ప్ర. సో. పార్టీ నిర్ణయం ఐక్యసంఘటన నాయకుడికి తెలియజేయబడుతుంది.

రాజప్రముఖ్‌తో థామస్ సమావేశం

త్రివేండ్రం, మార్చి 15

వామపక్ష ఐక్యసంఘటన నాయకుడుగా ఎన్నికైన శ్రీ టి. వి. థామస్ కేరళ రాజప్రముఖుని నేటి సాయంత్రం కలుసుకొన్నారు.

ఐక్యసంఘటన నాయకుడుగా తాను ఎన్నికయినవాని నిన్న శ్రీ థామస్ రాజప్రముఖ్‌కు తెలియజేశారు. రాజప్రముఖ్‌తో ఇంటర్వ్యూ కూడా

రాజప్రముఖ్‌తో కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకుని సమాలోచన

త్రివేండ్రం, మార్చి 14

లియవాన్యూర్-కొచ్చిన్ శాసనసభా కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకుడు శ్రీ పవంపిల్లి గోవిందమీనన్ నేటి సాయంత్రం రాజప్రముఖ్‌ను కలుసుకున్నారు.

మంత్రివర్గ నిర్మాణం విషయంలో పరిస్థితులను పరిశీలించి, ఫార్ములాను బోర్డు సలహాతో చర్యలు తీసుకోడానికి కాంగ్రెస్ శాసనసభాపార్టీ శ్రీ గోవింద మీనన్, జాన్, కె. పి. యూహన్నాయర్ గార్లతో కమిటీ నియమించింది. యీ కమిటీ కేరళ ఇక్కడ సమావేశమవుతున్నది.

ప్ర. సో. ప్రభుత్వమే ప్రజలకు మేలు చేయగలదట

అశోకమెహతా ప్రకటన

బొంబాయి, మార్చి 14

"లియవాన్యూర్-కొచ్చిన్‌లోని ఐక్యసంఘటన రాష్ట్రీ ప్రయోజనాలకన్న పార్శ్విక ప్రయోజనాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యాన్ని ఇవ్వబోవని" ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ సంయుక్త కార్యదర్శి శ్రీ అశోక మెహతా నేడు ఆశాభావం వెలిబుచ్చాడు.

"కేరళలో రాష్ట్రపతి పాలన వీస్వజ్వెట్టి, బ్యూరోక్రసీలో రాజకీయ జీవితంలో కేమీపనిలేకుండా క్షుద్రాశలు తలెత్తినవారి అకాంక్షలను మట్టుపెట్టి, ఐక్య ప్రభుత్వంపని చేసేట్టు, ఐక్య సంఘటన నేడు ఆశిస్తున్నాను" అని అశోక మెహతా అన్నాడు.

క్లిష్టమైన చరిత్రిలులో రాష్ట్రానికి సహాయపడవలసిన ఉన్నత కర్తవ్యం వీరిపై ఉన్నదని, ప్రభుత్వనిర్మాణ భారాన్ని వీరు వహించవలసిందిగా ప్ర. సో. పార్టీ ముందుకు వచ్చినని అశోక మెహతా చేశాడు.

"పార్టీ వ్యవహారాల, కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకతలో కాంగ్రెస్‌లోకి పోయినవారు వచ్చారు. ప్ర. సో. పార్టీ మీరు ఎంతమంది వచ్చినా వారిని ఆహ్వానిస్తుంది. కాని వారు పార్టీ 10 మంది సభ్యులలోనే పని చేయాల్సివుంటుంది. ఇందులోని వ్యక్తులు ఎవరిపైన పూర్తి నమ్మకం కలిగివుంటే వారిని ఎన్నుకోవచ్చు" అని అశోక మెహతా అన్నాడు.

కర్నూలుకు సైతుకూలీ యాత్ర

20వ తేదీ ఉదయం 10 గంటలకే అక్కడకు చేరుకోవాలని రాష్ట్రీ సైతుసంఘం విజ్ఞప్తి

విజయవాడ, మార్చి 15

కర్నూలుకు వచ్చే సైతుకూలీ యాత్రికులంతా మార్చి 20 వ తేదీ 10 గంటలకు అక్కడకు చేరుకోవాలని కోరుతూ అలాగ చేసుకొనడానికి వీలుగావుండే సైలు బళ్ళయూ, వాటి ప్రయాణ సమయాలను వివరిస్తూ ఆంధ్రరాష్ట్ర సైతుసంఘం పాము నేడొక ప్రకటన చేశారు.

ఆ ప్రకటనలో ఇలా వుంది.

కైతుయాత్రలో పాల్గొనడానికి కర్నూలుకు మార్చి 20 వ తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు చేరుకోవాలి. కర్నూలులో సైలుబళ్ళలో వెళ్ళేవలసిన వారంతా యీ క్రింద ఉదహరించిన సైలులోనే వెళ్ళవలసి వుంటుంది.

తేదీ వెళ్లేవారుగుమ్ము (అనగా తెల్ల వారి మే 19 వ తేదీ) నుండీ, 19 వ తేదీ రాత్రిపూట బయలుదేరే బండ్లలో ప్రయాణము చేయవలసి వుంటుంది. యీ బండ్లకు అవకాశం పెట్టలేదు రిజిస్టరు చేసుకొన్నవారు మాత్రమే ప్రయాణము చేయవలసి వుంటుంది. వీరి పేర్లను 18 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలలోపల రిజిస్టరు చేసుకోవలసి వుంటుంది.

సైలు బయలుదేరు వేళలు

విజయవాడనుండి బయలుదేరువేళ	ప్రయాణము చేయవలసిన సైలు	కర్నూలు చేరువేళ
1. సం. 2-5 (తెల్లవారుగూడు)	ఉ. 3-17 / ఉ. 4-0	సాయంత్రం 5-25
2. సం. 6-0 ది (సాయంత్రం)	ఉ. 6-0 / ఉ. 7-20	సాయంత్రం 8-45
3. సం. 9-0 ది (రాత్రి)	ఉ. 6-55 / ఉ. 7-20	సాయంత్రం 8-45
4. కర్నూలులో దిగవలసిన సైలులోనుండి	ఉ. 11-45 (ఉదయం)	1-12
"	ఉ. 8-40 (రాత్రి)	10-35

గమనిక : ఈ సైలులు బండ్లలో ఎవరూ కూర్చోకూడదు. వీరిలో ఎవరైనా ఎంతమంది కూర్చున్నా మిగతా బండ్లలో కూర్చోవడానికి వీలుకాదు. (ఎవరైనా కూర్చోవడానికి వీలుగావుండే సైలు బళ్ళయూ, వాటి ప్రయాణ సమయాలను విపరిస్తూ ఆంధ్రరాష్ట్ర సైతుసంఘం పాము నేడొక ప్రకటన చేశారు.)

ఆ ప్రకటనలో ఇలా వుంది.

కైతుయాత్రలో పాల్గొనడానికి కర్నూలుకు మార్చి 20 వ తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు చేరుకోవాలి. కర్నూలులో సైలుబళ్ళలో వెళ్ళేవలసిన వారంతా యీ క్రింద ఉదహరించిన సైలులోనే ప్రయాణము చేయవలసి వుంటుంది. యీ బండ్లకు అవకాశం పెట్టలేదు రిజిస్టరు చేసుకొన్నవారు మాత్రమే ప్రయాణము చేయవలసి వుంటుంది. వీరి పేర్లను 18 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలలోపల రిజిస్టరు చేసుకోవలసి వుంటుంది.

బ్రిటిష్ గయానా యువజన సంఘంపై నిషేధం

జార్జిటౌన్, మార్చి 14

బ్రిటిష్ గయానా యువజనసంఘాన్ని అక్రమ బ్రిటిష్ గవర్నరు నేడు నిషేధించాడు. శాంతి భద్రతలకు ఆ సంఘం ప్రమాదం కలిగిస్తున్నదని సాకుచెప్పారు. "యునియర్ యూత్ లీగ్" (ప్రజాతంత్ర యువజనసంఘం)' అనే యువజన సంస్థలనుకూడా ఇటీవల నిషేధించాడు. "ప్రపంచ ప్రజాతంత్ర యువజన సమాఖ్య"కు ఈ రెండూ అనుబంధ సంస్థలు. ఆయ్కడి శాంతిసంఘాన్ని కూడా నిషేధించాడు.

రక్షణశాఖ కార్మికుల కోర్కెలు

ఆమోదించాలని ప్రధాని నెహ్రూకు విజ్ఞప్తి

పూనా, మార్చి 14

రక్షణశాఖ కార్మికుల ఆందోళనలో ప్రధాని నెహ్రూను జోక్యం తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ మహారాష్ట్ర హింద్ మజ్‌దూర్ సభ నేడు తీర్మానించింది.

రెండురోజులుగా జరుగుతున్న హింద్ మజ్‌దూర్ సభ సమావేశం నేడు ముగిసింది.

పాకిస్తాన్ అమెరికా సైనికసంధి కలిగించిన ఉద్రిక్త వాతావరణంలో రక్షణశాఖ కార్మికుల సమస్యనుపరిష్కరించకపోవటం ప్రయోజకరమని తీర్మానంలో పేర్కొనబడింది. అందుచేత కార్మికుల కోర్కెలుఆలస్యంలేకుండా ప్రధానమంత్రి ఆమోదించాలనికోరారు.

కెన్యాలో బ్రిటిష్ విధానం

ఒబెట్ట వివరణ

నైరోబీ, మార్చి 14

ఇటీవల బ్రిటిష్ సేనలకు లొంగిపోయిన కెన్యా 'మౌ మౌ'ల నాయకుల్లో ఒకడైన 'జనరల్ ఒబెట్ట' 'మౌ మౌ'ల దళాలను గ్రిటిష్‌వాళ్ళు లొంగిపోయేలా చేస్తారన్న రహస్యాన్ని, సంపూర్ణంగా బ్రిటిష్‌వాళ్ళు అనిన తరు అమలులో ఉంచుతున్నాము. అనిన్చిం భూములు ఇప్పటికే కొన్ని మౌ మౌ దళాలను చుట్టుముట్టివున్నాయనీ, వాని లొంగిపోవడమే తర్వాయి వుందనీ బ్రిటిష్ అధికారులు చెప్పారు.

"మౌ మౌ"లతో రాజీపడవలసిన అవసరమేలేదనీ, లొంగిపోయిన వారిని ప్రాణాలతో పట్టుకోవడం ఒక్కటే లక్ష్యంగా లిబరేషన్ అన్నాడు.

ఇటీవల కెన్యాలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాధికారులతో 'మౌ మౌ'ల నాయకులు చర్చలు జరిపినట్లు వార్తలు వచ్చాయి. కాని ఈ వార్తలను ఎవరూ ధృవపరచలేదు.

'అప్రస్తుత ప్రాయోపవేశం'

స్వామీసీతారాంప్రాయోపవేశంపైవాయిదా తీర్మానాన్ని తిరస్కరిస్తూ స్పీకర్ వ్యాఖ్య

కర్నూలు, మార్చి 15

మద్యనిషేధ పట్టాన్ని రద్దచేయకూడదని ప్రాయోపవేశం చేయడానికి స్వామిసీతారాంసంకల్పించినట్లు ప్రచారమవుతున్నదని, కనుక ఆ విషయాన్ని చర్చించాలనీ, నేడు ఆంధ్రశాసనసభలో శ్రీ ప్రకాశంగారు ప్రతిపాదించిన వాయిదా తీర్మానాన్ని స్పీకరు శ్రీ వల్లభాపతి వెంకటసుబ్బయ్యగారు త్రోసివేశారు.

స్వామీ సీతారాం ప్రారంభించిన ప్రాయోపవేశం మంటపంపైకి సత్రపడు స్తోందికని ఒప్పుకొన్నా, రాష్ట్రంలో ఇంకా మద్యనిషేధ శాసనం అమల్లోనే వుంది కాబట్టి ఆయన ప్రాయోపవేశం ఇప్పుడు ప్రారంభించడంలో అర్థంలేదని స్పీకరు అన్నారు.

మద్యనిషేధాన్ని ఉంచాలా వద్దు చేయాలా అన్న సమస్యకు తేల్చలేని సిసవాయి శాసనసభ్యులేకాని, ప్రభుత్వం కాదని, అందువల్ల ఈసమస్యకు ఇక్కడ చర్చించడం అప్రస్తుతమనీకూడా శ్రీ వెంకటసుబ్బయ్యగారన్నారు.

ఫ్రెంచి సేనల తిరోగమనం

డీన్‌బీన్‌ఫూ వద్ద

సైగాన్, మార్చి 15

డీన్‌బీన్‌ఫూమధ్యానికి రూపుపలుకు ఒక ఫ్రెంచి స్థావరాన్ని వియత్ ఎమ్‌ల ధాటిక తట్టుకోలేక ఖాళీచేయమని నేడు ఫ్రెంచి సేనాధికారులు ప్రకటించారు.

ఒకరోజు సైనికులు శ్రేణిగుంగా తిగి వచ్చారు. మరికొంత స్థావరాలను కాపాడుకున్న దళాలు వియత్ ఎమ్‌లు దాడులను తీవ్రంగా ప్రతిఘటించాయట.

డీన్‌బీన్‌ఫూలో వియత్ ఎమ్ శక్తులతో ప్రాణ యుద్ధం చేయుచున్న సుని ఫ్రెంచి అధికారులు ఉంటున్నారు.

ఒక ఫ్రెంచి ఆర్మీ కాదళాన్ని పూర్తిగా నాశనంచేసి పట్టుకున్నామని వియత్ ఎమ్‌ల రేడియో ప్రకటించింది.

డీన్‌బీన్‌ఫూ, లావోసోలు పొరుగున్న కాబట్టి ఈ ప్రాంతాన్ని కాపాడుతున్నారు.

డీన్‌బీన్‌ఫూ పద్ధతి ప్రెంచి విమానాల నష్టం

వియత్ ఎమ్ రేడియో ప్రకటన

హాంకాంగ్, మార్చి 14

మార్చి 11,12 తేదీలలో డీన్‌బీన్‌ఫూ వద్ద ఒక విమానాశ్రయంలోని ఆరు ఫ్రెంచి విమానాలను నాశనంచేశామని వియత్ ఎమ్ రేడియో నేడు ప్రకటించింది. వియత్ ఎమ్ శక్తుల్ని ధ్వంసంచేసి ఫ్రెంచి సైన్యం ఇక్కడ ఇంకా మధ్యనిషేధ శాసనం అమల్లోనే వుంది కాబట్టి ఆయన ప్రాయోపవేశం ఇప్పుడు ప్రారంభించడంలో అర్థంలేదని స్పీకరు అన్నారు.

మద్యనిషేధాన్ని ఉంచాలా వద్దు చేయాలా అన్న సమస్యకు తేల్చలేని సిసవాయి శాసనసభ్యులేకాని, ప్రభుత్వం కాదని, అందువల్ల ఈసమస్యకు ఇక్కడ చర్చించడం అప్రస్తుతమనీకూడా శ్రీ వెంకటసుబ్బయ్యగారన్నారు.

ఫ్రెంచి సేనల తిరోగమనం

డీన్‌బీన్‌ఫూ వద్ద

సైగాన్, మార్చి 15

డీన్‌బీన్‌ఫూమధ్యానికి రూపుపలుకు ఒక ఫ్రెంచి స్థావరాన్ని వియత్ ఎమ్‌ల ధాటిక తట్టుకోలేక ఖాళీచేయమని నేడు ఫ్రెంచి సేనాధికారులు ప్రకటించారు.

ఒకరోజు సైనికులు శ్రేణిగుంగా తిగి వచ్చారు. మరికొంత స్థావరాలను కాపాడుకున్న దళాలు వియత్ ఎమ్‌లు దాడులను తీవ్రంగా ప్రతిఘటించాయట.

డీన్‌బీన్‌ఫూలో వియత్ ఎమ్ శక్తుల్ని ధ్వంసంచేసి ఫ్రెంచి సైన్యం ఇక్కడ ఇంకా మధ్యనిషేధ శాసనం అమల్లోనే వుంది కాబట్టి ఆయన ప్రాయోపవేశం ఇప్పుడు ప్రారంభించడంలో అర్థంలేదని స్పీకరు అన్నారు.

మద్యనిషేధాన్ని ఉంచాలా వద్దు చేయాలా అన్న సమస్యకు తేల్చలేని సిసవాయి శాసనసభ్యులేకాని, ప్రభుత్వం కాదని, అందువల్ల ఈసమస్యకు ఇక్కడ చర్చించడం అప్రస్తుతమనీకూడా శ్రీ వెంకటసుబ్బయ్యగారన్నారు.

ఫ్రెంచి సేనల తిరోగమనం

డీన్‌బీన్‌ఫూ వద్ద

సైగాన్, మార్చి 15

డీన్‌బీన్‌ఫూమధ్యానికి రూపుపలుకు ఒక ఫ్రెంచి స్థావరాన్ని వియత్ ఎమ్‌ల ధాటిక తట్టుకోలేక ఖాళీచేయమని నేడు ఫ్రెంచి సేనాధికారులు ప్రకటించారు.

ఒకరోజు సైనికులు శ్రేణిగుంగా తిగి వచ్చారు. మరికొంత స్థావరాలను కాపాడుకున్న దళాలు వియత్ ఎమ్‌లు దాడులను తీవ్రంగా ప్రతిఘటించాయట.

డీన్‌బీన్‌ఫూలో వియత్ ఎమ్ శక్తుల్ని ధ్వంసంచేసి ఫ్రెంచి సైన్యం ఇక్కడ ఇంకా మధ్యనిషేధ శాసనం అమల్లోనే వుంది కాబట్టి ఆయన ప్రాయోపవేశం ఇప్పుడు ప్రారంభించడంలో అర్థంలేదని స్పీకరు అన్నారు.

మద్యనిషేధాన్ని ఉంచాలా వద్దు చేయాలా అన్న సమస్యకు తేల్చలేని సిసవాయి శాసనసభ్యులేకాని, ప్రభుత్వం కాదని, అందువల్ల ఈసమస్యకు ఇక్కడ చర్చించడం అప్రస్తుతమనీకూడా శ్రీ వెంకటసుబ్బయ్యగారన్నారు.

మార్చి 19 విడుదల

తారాగణం: ఎస్.వరలక్ష్మి, వి.నాగయ్య, సంధ్య, రమణారెడ్డి, రాజబాబు, సూర్యకాంతం, రేలంగి, రాజసులోచన, బేబీ కుమారి, బేబీ సరోజ.

సంగీతం: సాలూరు రాజేశ్వరరావు, పాటలు: దాశరథి, సముద్రాల.

1954 మార్చి 16 మంగళవారం
విజయ సంవత్సరం
ఫాల్గుణ శుద్ధ
చ్వాదశి ప. 1-47
ఆశ్లేష రా. 9-7

విశాలాంధ్ర

16-3-54 మంగళవారం

ప్రెస్ చట్టం పొడిగింపు

ప్రెస్ చట్టం పొడిగింపుబిల్లు క్లాజు వారీ చర్చ తర్వాత ప్రజాసభలో ఆమోదింపబడింది. మరో రెండు సంవత్సరాలవరకు అది అవిచ్ఛిన్నంగా అమలు జరుగుతుంది.

దీని ప్రకారం ఏ పత్రిక అయినా "అభ్యంతర కరమైన" విషయాలను ప్రచురించినట్లు ప్రభుత్వం భావిస్తే, ఆ పత్రిక నుంచి ధరావతు కోరవచ్చు; తర్వాత ఆ సొమ్మును స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు. అట్టి ఉత్తర్వులు జారీచేసే సెషన్స్ జడ్జి యెదుట ప్రచురణకర్తలు సాక్ష్యాల్ని విచారించే హక్కుగాని, వాదించుకునే హక్కుగాని ఉండదు. కనీసం జూరీ అయినా, శిక్ష విషయంలో తమ అభిప్రాయం చెప్పకూడదు. హైకోర్టుకు అప్పీలు చేసుకునే అధికారం చట్టంలో యివ్వబడినప్పటికీ, ఉభయపార్టీల సాక్ష్యాల్ని విచారించే అధికారం జడ్జీలకు లేదు.

ఈ చట్టం సాధారణ న్యాయసూత్రాలన్నిటినీ కాలదన్నుతోందనీ, ప్రభుత్వం చేతుల్లో నిరంతృత్వాధికారాలను పెడుతోందనీ పత్రికా రచయితల సంఘాలు ఖండించాయి. ప్రభుత్వాన్ని బలపరిచే పత్రికలుకూడా ఆక్షేపణ తెలిపాయి. పార్లమెంటులో ప్రతిపక్ష నాయకులే గాక డాక్టర్ లంకా సుందరంవంటి స్వతంత్రులు, ఠాకూర్ దాస్ భార్గవలాంటి కాంగ్రెస్ సభ్యులు కూడ తీవ్రంగా నిరసించారంటే, యీ చట్టం పత్రికా స్వాతంత్ర్యాన్ని ఎంత బాహాటంగా హరిస్తోందో తెలుసుకోవచ్చు.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని అణచేటందుకు ప్రవేశపెట్టిన చట్టంవంటిదాన్నే కాంగ్రెసు పాలక వర్గం తయారు చేసి, దాన్ని మరో రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించడలచుకొన్నదంటే, తన ప్రత్యర్థుల యెడ అది ఎంత కక్షసాధింపు వ్యవహరిస్తోందో తేటతెల్లమవుతుంది. రాజాజీ చట్టంలో జూరీయివ్వబడిన అధికారాలను సహితం హరించి, పత్రికా రచయిత లందరినీ నేరస్థ జాతిగా పరిగణిస్తున్న యీ చట్టాన్ని మేము తీవ్రంగా నిరసిస్తున్నాం.

ప్రభుత్వ సభ్యుడు కేస్కర్ చర్చకు జవాబిస్తూ, మొత్తం మీద పత్రికలంటే తనకు అమిత గౌరవం అనీ, కొన్ని పత్రికల్లో మాత్రమే ఆక్షేపణీయమైన అంశాలున్నాయనీ చెలియజేశారు. అట్టిపాటిమీద చర్య తీసుకొనితీరాలన్నారు. కాని, క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ మొదలైన చట్టాలలో వ్యక్తులమీద చర్య తీసుకోడానికి అధికారం ఉండగా, పత్రికలపై వేసే యీ చట్టం తీసుకురావలసిన అవసరం మేమి వచ్చింది? ఆ చట్టాలలో లేని అసాధారణ అధికారాలను యీ చట్టంలో క్రోడీకరించడమే ప్రభుత్వోద్దేశం కాదా?

ఆంధ్ర రాజధాని కై తు తూలీల యాత్ర

జయప్రదం చేయవలసిందని రాష్ట్రీయ కా. నాయుని విజ్ఞప్తి

కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం యిప్పుడు యిస్తున్న ప్రభుత్వానికి విజ్ఞాపిమ్మకాని, బాకీ నివారణోపాయం తెలిపి కొనుటివ కూలీలు రైతులు రాజధాని వద్దానికి యాత్రగా వస్తున్నారు. విజిఫ్ జిల్లాలనుండి వ్యవసాయ కూలీలు వేలకొలదిగా యీ యాత్రలో పాల్గొన్నారని యాత్రను జయప్రదం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

విజయవాడ, మార్చి 14

ఆంధ్రరాష్ట్ర వ్యవసాయశాఖామంత్రి కార్యదర్శి శ్రీ గుంటూరు బాపయ్య గారి నివేదన ప్రకటన చేస్తున్నాను :

కర్నూలు జిల్లా గ్రామాల్లో ప్రచారం

కర్నూలు, మార్చి 12

ఈనెల మొదటివారంలో కర్నూలు జిల్లా కొయిలకొండ తాలూకా వరపాపురం గ్రామంలోను, మద్దికెరా గ్రామంలోను బహిరంగ సభలు జరిగాయి. ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతు సంఘం మార్చి 20 వ తేదీనుండి సీమాలు చేసిన రైతుయాత్ర యీ ప్రాంతాలకు విజయవంతం చేయవలసిందని రైతు నాయకులు విజ్ఞప్తిచేస్తూ ఉపన్యాసాలిచ్చారు.

పాలమూరు అగ్నిబాధితులు

అధికార అనధికార వర్గాల నుండి సహాయం

పాలమూరు, మార్చి 10

తణుకు తాలూకా పాలమూరు జారిబనవాడలో గత నెల 2 వ తేదీన అగ్నిప్రమాదం సంభవించి సంపన్న కుటుంబాలతో సహా 60 కుటుంబాలు సర్వస్వం కోల్పోయాయి. ఈ విషయం తెలిసిన వెంటనే అధికార అనధికార వర్గాలవారు అగ్నిబాధితులకు ధన, ధాన్య, వస్త్ర రూపాల్లో సహాయం చేశారు. ఇంకా కట్టుకోడానికి తాటాకు, వెదురు లభించింది.

ఉరవకొండ తాలూకా శాంతి సంఘం అభ్యర్థి జరిగిన బహిరంగసభలో శాసనసభ్యులు శ్రీ టి. లక్ష్మీనారాయణ రెడ్డి, బంకా చిన్నపప్ప, కెట్టు కల్లప్ప, సంజీవప్ప గార్లు చొక్-అమెరికా సైనికసంధి వల్ల కలిగే ప్రమాదాన్ని గురించి ఉపన్యసించారు.

నిజం చెప్పవలసి వస్తే, సంఘ జీవితాన్ని కలుషితం చేసే అనేక అమెరికన్ అసభ్యపత్రికలుమోగ్గిం బాబుమ్మ విక్రయశాలల్లోచొరగా అమ్ముడానికి ప్రభుత్వం అనుమతిస్తోంది. కాని సోవియట్ యూనియన్, నవచైనా దేశాలనుంచి వచ్చే అనేక సద్గ్రంథాల పెట్టింది. అలావివాదించుకుంటే భవిష్యత్తులో ఉపకరించేది. వరద ఆరంభంలోనూ ఇసుక మేటలు గురించి సర్వేచేసి ఉండాల్సింది. ఇది కనీస బాధ్యత. ఆపనికూడా చెయ్యలేదు.

మైసూరు గున ఇసుకమేట

వరదఫలితంగానే సంభవించిన గోదావరి జిల్లాకు నీరవచ్చే గోదావరి పాయలలో మైసూరు గున ఇసుక మేటవేస్తే దాన్ని ఆపకాయలు గమనించలేదు. వరదతగ్గిన వెంటనే సర్వే చేసి మేటలు తొలగించడానికి పూనుకుంటే అప్పుడు సులువుగానే సాధ్యమయ్యేది. డ్రెడ్జర్ల సాయంతో ఇసుకమేటలు కదిలివేసి అంతర్వాహినీ ఓడలు తిరిగి ఉంచితే నదీ ప్రవాహమే మేటను తొలగించివేసేది. అలాంటిదేమీ లేదు.

డెల్టా నిర్వాహకులలో ఉద్యోగులు నిర్లక్ష్యవైఖరితోపాటు బాధ్యతా రహితం గా ప్రవర్తించారని దీన్నిబట్టి చెప్పడి అవుతోంది.

ప్రొద్దుటూర్లలోనూ ప్రభుత్వం భవన నివారణపై పీటెక్స్టులు ఎత్తు చెయ్యడానికి రు. 3 కోట్లు మంజూరు చేశామన్నారు. అవసరమనుకుంటే ఇంకా యిస్తామన్నారు. ఇన్ని లంచాలు ఇచ్చుకోంబట్టాక, పండేవాడికి పంటు తోలేది. ఎంతచేసినా ఎంతుతోంది.

ఈ విషయంగా ఆంధ్రులపట్ల గురి ఉన్న తక్కిన ప్రాంతాలు అనేకం ఉన్నాయి. వెంట వెంట ఉదాహరణ. కాలువ గట్లమీద పంటలుపోయి ముష్టింగోము లైన్ల చివరన్న చెంచుభ్రాహ్మం చాలా భయంకరం. ఈ పంట పండుతుంటే రైతాంగం బలం కోల్పోతుంది. ఈ పంట పండుతుంటే ప్రభుత్వం ఎంత తెలుసుకోవచ్చు.

డెల్టాలో నీటిపన్ను స్థితి చాలా అసంతృప్తికరంగా ఉంది. వానాకాలానికి యింకా అసంతృప్తిని కలిగిస్తోంది. పరిపాలనలో లంచగొండితనం, అవినీతి మితిమీరి పోయాయి.

గోదావరి పర్మనెంటుకాలో ఇసుక మేటలు

III

తొలగించి రెండుపంటలకు నీరు నిల్వయి చేయాల్సిన ఆవశ్యకత

ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర రైతునాయకుని అభ్యర్థన

విజయవాడ, మార్చి 14

గోదావరి నదిదగ్గర పశ్చిమ డెల్టాలో వేసిన ఇసుక మేటలను తొలగించి రెండోసారి రెండవపంటకు నీరు నిల్వ చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండుచేస్తూ ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యవర్గ సభ్యులు (శ్రీ) ఉద్దరాజు రామాంగాయు దిగువ ప్రకటన చేస్తున్నారు.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో రెండవ పంటకు నీరు నిల్వయి లేక వైరు అంతా నాశనమయ్యే ప్రమాదం దీపిస్తోంది.

గోదావరికి వరదలో జలప్రళయం వచ్చి లక్షలాది జనాభా కొంపాగోడు కోల్పోయి పంటలుపాడై ప్రాణ నష్టం జరుగుటస్తం కూడా చెరిగి ఆయుధాలవలోతోంది. ఆనాడు వరద ప్రమాదానికి తూర్పుగోదావరి జిల్లా ఎక్కువగా నష్టపడితే ఈనాడు నీరులేక పంటలు ఎండిపోయే ప్రమాదం పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు వచ్చింది. పంటపాడై పోవడం వల్ల వేలాది కుటుంబాలు ఆక్షికంగా కూలిపోవడం తప్ప గత్యంతరం లేదు. ఒక్క పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో రెండవ పంటకు రైతాంగం ఒకటిన్నర కోట్లు రూపాయల వరకు పెట్టుబడి పెట్టారు. నీటి సరఫరా ఉండి సక్రమంగా పండితే నాన్ని అయిదు కోట్లు రూపాయిల విలువయిన పంట పండుతుంది. అలా పండిన నాలు పెట్టుబడి బాకీలు తీర్చి తిరిగి వ్యవసాయం చెయ్యడానికి శక్తికి కొరిగి ఉంటారు రైతు. ఇప్పటికే నీటిపన్నయి లేక అనేక గ్రామాలలో సన్నం ఎండిపోతోంది. ప్రభుత్వం చురుకుగా పదిలి జాగ్రత్తలు తీసుకోకపోతే, పంట పూర్తిగా నాశనమవుతుంది.

వరదల్లో అధికార్ల అజాగ్రత్త

ఒక దానికంటు మరొకటిగా డెల్టాకు యీ భూప్రసూదా లెందుకు దాపురించిందు తున్నాయో ఆలోచించుకోవాల్సి ఉంది. గత ఆగస్టులో వచ్చిన వరదవల్ల భయంకర నష్టం కల్గడానికి కారణం అధికార్ల అజాగ్రత్తేనని డెల్టా రైతాంగం ఘోషించింది. వరద నివారణపై అతిక్రమించి నిర్లక్ష్యంగా ఉన్నందువలనే నష్టం ఇమువడించిందనీ వరద నిరోధనలు పాటించి జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే ప్రమాదం పరిమితమయ్యేదనీ ప్రజలూ ప్రజానాయకులు పత్రికలూ ముక్తకంఠంతో ఘోషించారు. విచారణ సంఘం వెయ్యాలని కోరారు. ప్రభుత్వం ఇంతనష్టం జరిగిన తర్వాత కూడా ఉద్యోగులు తమ విధులను పాటించాలాలేదా అనేవిషయం విచారించలేదు. ప్రజల విజ్ఞప్తిలను పెడచెవిని పెట్టింది. అలావివాదించుకుంటే భవిష్యత్తులోనూ ఊపకరించేది. వరద ఆరంభంలోనూ తుపాను హెచ్చరికలు గురించి సర్వేచేసి ఉండాల్సింది. ఇది కనీస బాధ్యత. ఆపనికూడా చెయ్యలేదు.

మైసూరు గున ఇసుకమేట

వరదఫలితంగానే సంభవించిన గోదావరి జిల్లాకు నీరవచ్చే గోదావరి పాయలలో మైసూరు గున ఇసుక మేటవేస్తే దాన్ని ఆపకాయలు గమనించలేదు. వరదతగ్గిన వెంటనే సర్వే చేసి మేటలు తొలగించడానికి పూనుకుంటే అప్పుడు సులువుగానే సాధ్యమయ్యేది. డ్రెడ్జర్ల సాయంతో ఇసుకమేటలు కదిలివేసి అంతర్వాహినీ ఓడలు తిరిగి ఉంచితే నదీ ప్రవాహమే మేటను తొలగించివేసేది. అలాంటిదేమీ లేదు.

డెల్టా నిర్వాహకులలో ఉద్యోగులు నిర్లక్ష్యవైఖరితోపాటు బాధ్యతా రహితం గా ప్రవర్తించారని దీన్నిబట్టి చెప్పడి అవుతోంది.

ప్రొద్దుటూర్లలోనూ ప్రభుత్వం భవన నివారణపై పీటెక్స్టులు ఎత్తు చెయ్యడానికి రు. 3 కోట్లు మంజూరు చేశామన్నారు. అవసరమనుకుంటే ఇంకా యిస్తామన్నారు. ఇన్ని లంచాలు ఇచ్చుకోంబట్టాక, పండేవాడికి పంటు తోలేది. ఎంతచేసినా ఎంతుతోంది.

ఈ విషయంగా ఆంధ్రులపట్ల గురి ఉన్న తక్కిన ప్రాంతాలు అనేకం ఉన్నాయి. వెంట వెంట ఉదాహరణ. కాలువ గట్లమీద పంటలుపోయి ముష్టింగోము లైన్ల చివరన్న చెంచుభ్రాహ్మం చాలా భయంకరం. ఈ పంట పండుతుంటే ప్రభుత్వం ఎంత తెలుసుకోవచ్చు.

డెల్టాలో నీటిపన్ను స్థితి చాలా అసంతృప్తికరంగా ఉంది. వానాకాలానికి యింకా అసంతృప్తిని కలిగిస్తోంది. పరిపాలనలో లంచగొండితనం, అవినీతి మితిమీరి పోయాయి.

మూడు భాగాలుగా డెల్టా భూముల విభజన

దీనికి ఒక ఉదాహరణ: రెండవ పంటకు నీటిసౌకర్యానికి డెల్టాభూములు మూడు భాగాలుగావేశారు. (1) నిజి భూములు: అనగా త్రాగి చివర్నవరం రెండవ పంటకు నీరు ఇచ్చేవి. (2) రొటేషన్ బ్లాకులు వీటికి సాలుమిడిసి సాలు వదలకుండా రెండవ పంటకు నీరు ఇస్తాను. (3) ఎన్న డు రెండవ పంటకు నీరు ఇవ్వకూడని భూములు భూమి స్వభావాన్నిబట్టి నీటిసప్లయి అనుకూలాలనుబట్టి ఈ విభాగాలుచేసి అయలు చేస్తున్నారు. అయితే ఈసంవత్సరం త్రిపం, ఇవ్వవలసిన భూములకోసారి నిబంధనల తత్రిమించిఅవసరం రెండవ పంటకు సాగుపర్మిషను లిచ్చారు. ఒక కాల్వను చేసిన భూములు సైతం చెప్పిన మూడు భాగాలుగా ఉన్నపుడు 1953 వ సంవత్సరంలో కాల్వ మొగలోని న్న "ఏ" అనే గ్రామానికి రెండో పంటకు నీరిచ్చారు. 1954 లో దానికి దిగువున్న "బి" అనే గ్రామానికి రెండవపంటకి నీరు ఇవ్వాలి. కాల్వ చివరన్న "సి" అనే గ్రామంలో నంజి భూములకు రెండవపంటకు పర్మిషను ఉంది. ఈ సంవత్సరం కాల్వమొగలోవున్న నియమం రెండు పంటలు పండించుకున్న "ఏ" గ్రామంవారికి అనుబంధ నీరు ఇచ్చారు. "బి" గ్రామం నీటికి సక్రమంగా పర్మిషను వచ్చింది. "సి"కి కూడా నీరు అందాలి. కాల్వమొగనున్న "ఏ" గ్రామానికి నీరు ఇచ్చినాతరువాత "బి", "సి"లు పంవవు. "ఏ" గ్రామం రైతు తనవంతు వచ్చినప్పుడు రాత్రిందు కూడా పండించుకుంటున్నాడు. "సి"గ్రామం మంపుకుమందు పంటు నీటికి చివర అవసరం వల్ల ప్రభుత్వ పంటుపండదు. రెండవ పంటు కూడా అంతే.

కాల్వ మొగలో నుండి రెండు పంటలు పండేభూములకి కాల్వ చివర భూములకి వంతు వచ్చినప్పుకు కూడా పర్మిషను ఇస్తే వచ్చిన నీరంతా మొదటి నున్న భూములకే సరిపోతుంది. ఇలాంటి అవాంతరాలు రాకుండా గొప్పేసను పద్ధతి ఏర్పాటు చేశారు. కాని దాన్ని విచ్చలవిడిగా ఉల్లంఘించుతున్నారు.

లంచగొండితనం

ప్రభుత్వ పంట 20 బస్తాలు పండిన గ్రామం పండలేదని లెక్కలు వ్రాయడానికి రిదెమ్యా వాయకరణం మొదలు తాలూకా ఆఫీసువరకు దండిగా లంచాలుతిని తప్పుడు లెక్కలు వ్రాసిపంపిన వాటికి రిమిషన్లు ఇప్పించుతున్నారు. పండలేదని వ్రాయించుమన్న తప్పుడు లెక్కలు చూపి రెండవ పంటకి పర్మిషను పొందుతున్నారు. పర్మిషను లేక పోయినా సాగు చేస్తున్నారు. పెనాల్టీ సహయంలో కాంగ్రెసు లేక, ప్రజాబ్రాహ్మ శాసన సభ్యులను శరణంజొచ్చుకోవలసి వస్తోంది. రెండవ పంటకాలంలో ఒక్క పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో ప్రతి పంచాయితీ ఇరిగేషన్ డిస్ట్రిక్టుమెంబరు తిసేలించాలి ఇతర ప్రాంతాల ప్రజలు ఊహించను కూడా లేరనుకుంటాను. వంచలు చేలు చుట్టూమేకాదు దాదాపు పదిలక్షలు యూపాయలకు తమ్మున లేకుండా ప్రతి వీధిలో ప్రయివేటు పన్ను చెల్లించుతున్నాడు రైతు. ఇన్ని లంచాలు ఇచ్చుకోంబట్టాక, పండేవాడికి పంటు తోలేది. ఎంతచేసినా ఎంతుతోంది.

ఈ విషయంగా ఆంధ్రులపట్ల గురి ఉన్న తక్కిన ప్రాంతాలు అనేకం ఉన్నాయి. వెంట వెంట ఉదాహరణ. కాలువ గట్లమీద పంటలుపోయి ముష్టింగోము లైన్ల చివరన్న చెంచుభ్రాహ్మం చాలా భయంకరం. ఈ పంట పండుతుంటే ప్రభుత్వం ఎంత తెలుసుకోవచ్చు.

డెల్టాలో నీటిపన్ను స్థితి చాలా అసంతృప్తికరంగా ఉంది. వానాకాలానికి యింకా అసంతృప్తిని కలిగిస్తోంది. పరిపాలనలో లంచగొండితనం, అవినీతి మితిమీరి పోయాయి.

తలారిగొడ్డేసి ఉత్తరప్రగల్భాలు

పరిపాలనా సౌలభ్యానికి ప్రతిబంధకంగా ఉన్నాయని ఆంధ్ర పురపాలక సంఘాధ్యక్షుల సమావేశంలో మిస్టర్ ఉస్మాన్ అలీ ఖాన్ గారు అంగీకారం

[విశాలాంధ్ర విలేఖరి]

కర్నూలు, మార్చి 14

ప్రస్తుతం అనలుఖోనున్న చాలా జి. ఓ.లు (ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు) తలా శోకా లేకుండా వున్నాయనీ, యివి పరిపాలన నిర్వహణకు ప్రతిబంధకంగా కూడా వున్నాయనీ ఆంధ్ర స్థానిక సంస్థలపాలన మంత్రి (శ్రీ) పెద్దిరెడ్డి తిమ్మారెడ్డిగారు నేడు రాష్ట్ర) పురపాలక సంఘాధ్యక్షుల సమావేశంలో అధ్యక్షత వహిస్తూ అన్నారు.

ఆంధ్రరాష్ట్రి పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు సమావేశం నేడు స్థానిక మునిసిపల్ హైస్కూల్లో భవనంలో జరిగింది. శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించారు. ఆళ్ళగడ్డ శాఖామంత్రి కె.వెంకటసుబ్బయ్య ప్రారంభోపన్యాసం చేశారు.

కర్నూలు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ యస్. నరసింహారెడ్డిగారు ప్రతినిధులకు స్వాగతంచెప్పి, మంత్రులిద్దరినీ పుష్పమాలాలంకృతుల గావించారు.

సమావేశాధ్యక్ష డాక్టర్ బి. వి. యస్. బులకుతిరావుగారు ప్రారంభంలో ప్రసంగించుతూ సమిష్టి మద్రాసు రాష్ట్రి పురపాలసంఘాధ్యక్షుల సమితి (చాంబర్ ఆఫ్ మునిసిపల్ ఛైర్మన్) పుట్టుపూర్వోత్తరాలను, సాధించిన విజయాలను వివరించారు.

అనంతరం శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం గారు ప్రారంభోపన్యాసం చేస్తూ స్థానిక సంస్థల అభివృద్ధిని గురించి ప్రాతఃస్మరణీయులైన రస్సెల్ సభావతి కమిటీ రిపోర్టును ప్రస్తుతించేకాలాన్ని ప్రస్తుతిస్తూ మన్నారు. (మద్రాసు ప్రభుత్వాయి నిదేశక ఉపన్యాసం వుంచబడు)

జిల్లాబోర్డుల రద్దు అధికార వికేంద్రీకరణ కాదట!

ఆంధ్ర ప్రభుత్వం వికేంద్రీకరణకే అధికాలిప్పిస్తుందనీ, అందుకనే జిల్లాబోర్డులను రద్దుచేశామనీ, దేశంలో ఏ యే మార్పులు తేవాలో ఆలోచిస్తున్నామనీ మంత్రి సెలవిచ్చారు.

మునిసిపల్ కౌన్సిళ్ళకు విస్తృతాధికారాలు ప్రసాదించవలసిందేనని, వాటి కౌన్సిళ్ళు సక్రమంగా నిర్వహించుకోడానికి ప్రయత్నిస్తామన్నారు. (మద్రాసు ప్రభుత్వాయి నిదేశక ఉపన్యాసం వుంచబడు)

కర్నూలు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ యస్. నరసింహారెడ్డిగారు ప్రతినిధులకు స్వాగతంచెప్పి, మంత్రులిద్దరినీ పుష్పమాలాలంకృతుల గావించారు.

సమావేశాధ్యక్ష డాక్టర్ బి. వి. యస్. బులకుతిరావుగారు ప్రారంభంలో ప్రసంగించుతూ సమిష్టి మద్రాసు రాష్ట్రి పురపాలసంఘాధ్యక్షుల సమితి (చాంబర్ ఆఫ్ మునిసిపల్ ఛైర్మన్) పుట్టుపూర్వోత్తరాలను, సాధించిన విజయాలను వివరించారు.

అనంతరం శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం గారు ప్రారంభోపన్యాసం చేస్తూ స్థానిక సంస్థల అభివృద్ధిని గురించి ప్రాతఃస్మరణీయులైన రస్సెల్ సభావతి కమిటీ రిపోర్టును ప్రస్తుతించేకాలాన్ని ప్రస్తుతిస్తూ మన్నారు. (మద్రాసు ప్రభుత్వాయి నిదేశక ఉపన్యాసం వుంచబడు)

జిల్లాబోర్డుల రద్దు అధికార వికేంద్రీకరణ కాదట!

ఆంధ్ర ప్రభుత్వం వికేంద్రీకరణకే అధికాలిప్పిస్తుందనీ, అందుకనే జిల్లాబోర్డులను రద్దుచేశామనీ, దేశంలో ఏ యే మార్పులు తేవాలో ఆలోచిస్తున్నామనీ మంత్రి సెలవిచ్చారు.

మునిసిపల్ కౌన్సిళ్ళకు విస్తృతాధికారాలు ప్రసాదించవలసిందేనని, వాటి కౌన్సిళ్ళు సక్రమంగా నిర్వహించుకోడానికి ప్రయత్నిస్తామన్నారు. (మద్రాసు ప్రభుత్వాయి నిదేశక ఉపన్యాసం వుంచబడు)

పాక్-అమెరికా సైనిక సంధి ప్రపంచశాంతికి ప్రమాదకరం

విజయనగరం మహిళల సభలో తీర్మానం

విజయనగరం, మార్చి 14

పాక్ – అమెరికన్ సైనిక సంధి ప్రపంచ శాంతికి ప్రమాదకరమని నిరసిస్తూ యీనెల 8 వ తేదీన ఇచ్చట జరిగిన అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ సభ సందర్భంలో తీర్మానం చేయబడింది.

అఖిలభారత మహిళా సంఘం రక్షణకు అనువుగా వుండేకేతిని యిచ్చిన పిలుపు ననుసరించి విజయనగరం మహిళాసంఘం వారి ఆధ్వర్యాన స్థానిక లేడీస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్బులో ఆరోత్తర్జాతీయ మహిళా దినం 8 వ తేదీ సాయంత్రం హైభవోపేతంగా జరుపబడింది.

బహిరంగ సభకు శ్రీమతి సి. వరలక్ష్మిగారు అధ్యక్షత వహించారు.

స్థానిక మహిళా సంఘ నాయకురాలు, రాష్ట్రి మహిళాసంఘ ఉపాధ్యక్షులు అయిన డాక్టరు జె. వి. లక్ష్మీగారు అంతర్జాతీయ మహిళా సంస్థ ప్రారంభాన్ని ఇంతవరకూ చేసిన ఉద్యమాల ఫలితాలను ఆంధ్రరాష్ట్రి మహిళా సంఘం తీసుకోవలసిన తక్షణ కార్యక్రమాన్ని విపులీకరించారు

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం స్థాపించబడిన అంతర్జాతీయ ప్రజాస్వామిక మహిళా సంఘం సుమారు 66 దేశాలలోని 14 కోట్లకు పైగా స్త్రీలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూందని డాక్టర్ లక్ష్మి వివరించారు.

రాబోవు యుద్ధాలకు నాంది అవుతూ సైనిక సమీకరణలకు, ఆయుధ నేరణకు ప్రత్యేకంగా వ్యతిరేకిస్తూ వివిధ దేశాలు శాంతికి దోహదమొచ్చే చర్యలకవలంబించాలని ప్రపంచ మహిళా సంస్థ కోరుతోందని శ్రీమతి లక్ష్మి వివరించారు.

తరువాత శ్రీమతి భవానీ పాకిస్తాన్ అమెరికా సైనిక సంధిపై ప్రసంగిస్తూ పాకిస్తాన్ – భారత దేశాల స్త్రీ శిశువుల ప్రాణాలకు ఎంతో ముప్పు వాటిల్లుతుందో విశదీకరించి ఈ సంధిని, శాంతిని వాంఛించే భారత స్త్రీలంతా తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాలని సభావతి కోరుతున్నారనే తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. తీర్మానం మీగ్రోవంగా ఆమోదింపబడింది.

"స్త్రీలు – నియోగం" అనే సమస్యపై శ్రీమతి సరోజిని ప్రసంగించారు. నియోగంలో లింగభేదం ప్రభుత్వం రక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలనే తీర్మానం ప్రతిపాదించారు.

సభ్యత తెలుగు స్త్రీలలో లలితకళలు సంవర్ధన్లంలో లోపించిందని, వారిలో అభిరుచిని స్త్రీలంతా ఇతోధిపరచుని ప్రోత్సహించాలని శ్రీమతి జె. విజయలక్ష్మి కోర్కొన్నారు.

స్త్రీల ఆర్థిక స్వావలంబనం ఇవ్వాలనీ, ఆస్తి హక్కులు కల్పించాలనీ శ్రీమతి సుశీలాదేవి వ్యక్తపరిచింది.

సత్తెనపల్లి తాలూకా మహిళా సంఘ సమావేశం

సత్తెనపల్లి, మార్చి 10

నేడు సత్తెనపల్లి తాలూకానుపిళ్ళా కార్యకర్తల సమావేశం శ్రీమతి లక్ష్మీ పరమేశ్వరిగారాధ్యక్షతను జరిగింది. సమావేశానికి తాలూకాలోని పలు గ్రామాలనుండి కార్యకర్తలు అయిదువందలు తాలూకా మొత్తంపైన 700 మందిని సంఘసభ్యులుగా చేర్చించుటకు, రాష్ట్రి మహిళాసభకు 7 గురు ప్రతినిధులను పంపడానికి, నిర్ణయింపబడింది. శ్రీమతి యక్కలపాటి అనసూయమ్మ గారాధ్యక్షురాలిగా గుంటూరు మున్సిపల్ హైస్కూలు భవనంలో మార్చి 20 వ తేదీన ఒక మహిళా సమావేశం జరుపుటకు నిశ్చయించారు.

స్థానిక సంస్థల ఉద్యోగుల సమ్మె

జరుగుటానికి ఆంధ్రియా కేమో వారి నిర్ణయం

న్యూఢిల్లీ, మార్చి 13

భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ పార్లమెంటరీ పార్టీ సమావేశంలో ప్రస్తుతాని వరుసగా సంభవిస్తున్న ప్రమాదాలను ఆపడానికి ఆంధ్రియా కేమో వారి నిర్ణయం చేయడం జరిగింది.

ఈ సమావేశంలో ప్రధాని నెహ్రూ, ఆర్థిక మంత్రి శ్రీ చింతామణి దేశ్‌ముఖ్, రక్షణ మంత్రి శ్రీ కైలాస్‌నాథ్ కట్జూ, రైల్వే మంత్రి శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, వాణిజ్య మంత్రి శ్రీ మొరార్జీ దేశాయి, ఆహార వ్యవసాయ మంత్రి శ్రీ అజిత్ ప్రసాద్ జైన్, ఆరోగ్య మంత్రి శ్రీ అమృత్ కౌర్, రవాణా మంత్రి శ్రీ జగ్జీవన్ రామ్, సమాచార మంత్రి శ్రీ బి. వి. కేస్కర్ మొదలైన వారు పాల్గొన్నారు.

ఈ సమావేశంలో ప్రధాని నెహ్రూ ప్రసంగిస్తూ, ఇటీవల రైలు ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయని, ఈ ప్రమాదాలకు కారణాలు ఏమిటో తెలుసుకోవడానికి ఒక ఉన్నత స్థాయి సంఘాన్ని నియమించడం జరిగిందని, ఈ సంఘం తన నివేదికను సమర్పించిన తర్వాత ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకుంటుందని చెప్పారు.

ఈ సమావేశంలో ప్రధాని నెహ్రూ ప్రసంగిస్తూ, ఇటీవల రైలు ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయని, ఈ ప్రమాదాలకు కారణాలు ఏమిటో తెలుసుకోవడానికి ఒక ఉన్నత స్థాయి సంఘాన్ని నియమించడం జరిగిందని, ఈ సంఘం తన నివేదికను సమర్పించిన తర్వాత ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకుంటుందని చెప్పారు.

దాదాభాయి నౌరోజి చిత్రపటం ఆవిష్కరణ

పార్లమెంటు సెంట్రల్ హాల్‌లో

న్యూఢిల్లీ, మార్చి 13

భారత జాతీయ పితామహుడు దాదాభాయినౌరోజి చిత్రపటాన్ని నేడు స్పీకర్ మవలంకర్ పార్లమెంటు భవనంలోని సెంట్రల్ హాల్‌లో ఆవిష్కరించారు.

ఈచిత్రపటాన్ని పార్శీ కులంవారితరపున బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ యస్. కె. వాడియా పార్లమెంటుకు బహూకరించారు.

ఈ ఆవిష్కరణ మహోత్సవానికిఉప రాష్ట్రపతి డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్, పార్లమెంటు ఉభయ సభల సభ్యులు హాజరయ్యారు.

భారతదేశానికి స్వరాజ్యసందేశాన్ని ఇచ్చిన మహానీయునిచిత్రం పార్లమెంటు సభ్యులకు ఎల్లప్పుడూ ఉత్తేజం కలిగించగలదని శ్రీ మవలంకర్ ప్రసంగిస్తూ అన్నారు.

కాలేజీల్లో బోధనా భాషగా హిందీ

ప్రవేశ పెట్టడానికి

బొంబాయి ప్రభుత్వ నిర్ణయం

బొంబాయి, మార్చి 13

గత మూడు సంవత్సరాలుగా కాలేజీలలో హిందిని బోధనాభాషగా ప్రవేశపెట్టడానికి విశ్వవిద్యాలయాలు చొరవతీసుకోలేకపోయినాయని బొంబాయి విద్యా మంత్రి శ్రీ దినకర్‌రావు దేశాయి నేడు బొంబాయి లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్లో ప్రసంగిస్తూ విమర్శించారు. అందువలన ప్రభుత్వమే ఆ చొరవను తీసుకోవడానికి నిశ్చయించుకొన్నదని ఆయన తెలియజేశారు.

ప్రభుత్వం తన ఉద్దేశ్యాలను విశ్వవిద్యాలయాలకు లఘ్వై రుద్దబలచలేదని, 1951 లో యీ విషయంలో తన అభిప్రాయాన్ని తెలుపుకూడా రాష్ట్రంలోని అన్ని విశ్వవిద్యాలయాలకు తాము లేఖలు పంపామని మంత్రి దేశాయి తెలిపారు. అయినా ఇంతవరకూ ప్రభుత్వ అభిప్రాయాల ననుసరించే విశ్వవిద్యాలయాలు నవమకపోగా, కనీస ఈ విషయాన్ని గురించి పరిశీలించనైనాలేదని ఆయన పేర్కొన్నారు.

విజయనగరంలో భూకంపం

విజయనగరం, మార్చి 12

ఈరోజు సుధ్యాహ్నం గం.1-45ని విజయనగరంలో పెద్ద శబ్దంతో ఈము పొట్లు భూమి కంపించింది. కొన్నిచోట్ల ఇండ్లగోడలు బీటలు వారాయి. ఇప్పటి వరకు ఎలు గలు లాడాయి. వాల్టేరులోనూ ఈ రోజుల్లో 6వ సారి కంపించింది. ఇంత పెద్దగాగోడ కంపించలేదు. ప్రజలంతా బీతావహులయ్యారు. విజయనగరానికి పని నిమిత్తం వచ్చిన "విశాల

హైదరాబాద్ తెళ్ళు

శాసనసభలో తెలుగుభాష

ప్రాంతీయభాషల ఉత్తరువు ఖానీ

హైదరాబాద్ అసెంబ్లీలో భూపాల్ సమస్య ఏకాభిప్రాయంపై ఇప్పుడు ప్రాముఖ్యతకి వచ్చింది. 52 లో కాకుండా సభ సమావేశాలలో నూటికి 75 వంతులు ఉర్దూలోనే వ్యవహారం జరిపినవారి. తర్వాత స్థానం ఇంగ్లీషు కి. ఆంధ్ర ప్రాంతీయ భాషలకి ఇక్కడ స్థానం లేదు. చాలమంది మహారాష్ట్రులున్నారు. వారు మరాఠీ, ప్రాంతీయులమ్మంటూ వీళ్ళు చాలామంది మధ్యలో తెలుగువారున్నా వారు మాతృభాషలో మాట్లాడలేరు. చివరకు కట్టుబడే ప్రసంగం మహారాష్ట్రులు ఉర్దూలోనే ప్రసంగించారు.

కాంగ్రెసుపార్టీ పాలుపోసి పెంచిన వారున్నారు పోకసు వారిది. ఆని ఈసారి కాంగ్రెసు నుండి తప్పుకొని కాంగ్రెసువారికి మీదే ఊయోగిస్తున్నాయి.

వారం రోజుల క్రితం కన్నడ ప్రాంతాలలోని గుల్బర్గ జిల్లా పంబోలి చర్చలంలో ఒక పోకసు వకిల శ్రీ పిట్టిగామప్ప అనే కాంగ్రెసువారిని నిబుద్ధుడా కాల్చి చంపేసింది. ఆయన నీకేంద్ర మాటిక్ అను కాంగ్రెసువారిని ప్రభుత్వ బాధపడ్డారు.

ఒక వేపున ప్రాంతీయ భాషలలో ఉపన్యాసాలు పిపిగించుకుంటూపోయే కొండోపేపున వ్యవహారాల నిర్వహించే మార్గాల వస్తేనెంప వలపిన అవసరం శాసన సభకు ఎక్కువ యింది. తెలుగులో మాట్లాడుతూంటే, అంగ రికీ తెలిసేటట్లు ఉర్దూలో మాట్లాడవలసిందని స్పీకరు స్థానంనుంచి తెలుగులోనే అర్థాన్ని చెప్పుతున్నాయి. ఆటు వంటి సందర్భాలలో ఉపన్యాసకులు చటుక్కున భాషమార్చేవారు, ఏడాది క్రితం. ఉర్దూలోకన్న తెలుగులో తమ అభిప్రాయాల్ని ఎక్కువ విస్పష్టంగా చెప్పగలుగుతా మాడానికి కొంపర సిద్ధపడడం నేను ఎరుగుదును. ఇప్పుడని లేదు. తెలుగులో బాగా చెప్పలుగు తాము గనక అందులోనే మాట్లాడ వచ్చామని ఖచ్చితంగా చెపుతున్నాయి. ఇది పరిపాటి అయిన కొద్దీ, కొత్త కొత్త ఉపన్యాసకులు ముందుకు వస్తున్నారు.

♦ ♦ ♦

కోర్టులలో ప్రాంతీయ భాషల్ని వాడకంలోకి తేవాలనే అభిప్రాయం చిరకాలంగా ఖానీచేయుచుమూంది. కోర్టులలో ప్రజానీకం పొందుతూన్న కష్టాల్ని ఎవ్వరూ ఎగరగలమా? వస్తాలలో ద్రావిడ దొకటి, ఇవిడే దొకటి. సరిగ్గానే ఇదివిని భూమిక అర్థం చేసుకొనే దొకటి. కేసులలో చెప్పే దొకటి, వకీలు దొకటి, కేసు వేగొకటి, ఈ విధంగా ప్రజలు అనంతమైన మోసానికి గురి అవుతున్నారు. ఈసితిలో కోర్టులలో ప్రాంతీయ భాషా ప్రవేశ పెడుతూవడం చాల మంచి సంగతి. కాని అనేకశక్తులు పని చేసి, ఆప్రవేశపెట్టడం వాయిదా పడింది. దానిపై శాసనసభలో అన్ని పక్షాలూ అన్న ప్రాంతాల వారూ ఆందోళన చూపుతారకుకొన్నా. చిత్రంగా దాన్ని గురించి తలచేవారే కనుపడు. మూ నంగా అది పెండిక్కి వెళ్ళవేయుచుండి. సకుంద్రాలలో గ్రామాలస్థితి సమ్యం అయ్యేవరకూ ఈకిధానం అవలంబిస్తే చిక్కులు వస్తాయనే వాదం కొందరు తెస్తున్నారు. జడ్జీలు, కోర్టుఉద్యోగులు ప్రాంతీయ భాషలు తెలిసేవారు దొరకరనేవాదం కొందరిది. సకల పక్షాల్లు, కోర్టుపక్షులూ నిరుద్యోగులయి దిగ్భ్రమలోనివ్వబడుతారనేవాదం కొందరిది. ఇవన్నీ వాదాలలో లేని అభిప్రాయం కొన్ని ఆధ్యాయాలు చేస్తున్నారు. అలశాలాస్థుల, ఉపాధ్యాయులు లేకపోవడం ఆంధ్రుల వాదనలు నిజమని చూపుతారకుకొన్నా. చిత్రంగా దాన్ని గురించి తలచేవారే కనుపడు. మూ నంగా అది పెండిక్కి వెళ్ళవేయుచుండి. సకుంద్రాలలో గ్రామాలస్థితి సమ్యం అయ్యేవరకూ ఈకిధానం అవలంబిస్తే చిక్కులు వస్తాయనే వ

పురపాలక సంఘాలకు ఇతోధిక అధికారాలిచ్చే కొత్త చట్టం

ప్రభుత్వం త్వరలోనే తయారు చేయాలని ఆంధ్ర పురపాలక సంఘాధ్యక్షుల తీర్మానం

[విశాలాంధ్ర విలేఖరి]

కర్నూలు, మార్చి 15

పురపాలక సంఘాలకు ఇతోధిక అధికారాలనిస్తూ కొత్త చట్టాన్ని తీయాలని చేయాలని నిన్న నిక్కచ్చిన సమావేశమైన ఆంధ్ర పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు సభ్యులు తీర్మానించారు.

పురపాలక సంఘాల చట్టాన్ని ప్రజారోగ్యం, టౌన్ ప్లానింగ్ చట్టాలను రద్దుచేసి, పుర పాలన వ్యవహారాలలో ద్వంద్వ పాలన పరిస్థితిని తొలగిస్తూ కొత్త చట్టాన్ని చేయాలని వారు తీర్మానంలో ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. పురపాలక సంఘాలకు, ఆ సంఘాల అధ్యక్షులకూ ఇతోధిక అధికారాలను ఇవ్వాలని కూడా కోరారు.

మోటారు వాహనాల పన్నుల వసూలు టోల్ గేటు చట్టాలను కూడా రద్దుచేసి, పుర పాలక సంఘాలకు ఇంకా ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చేటట్లు చేయాలనిప్రభుత్వం తీర్మానంలో కోరారు.

ప్రాంతీయ రవాణా సంఘాలలో పురపాలక సంఘాధ్యక్షులను సభ్యులుగా నియమించాలని, తిరుపతి పురపాలక సంఘాధ్యక్షుణ్ణి దేవస్థానం సంఘంలో సభ్యుడుగా నియమించాలని కూడా తీర్మానించారు.

కాకినాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ ని. వి. కె. రాఘవాచారి చేసిన సూచనను అనుసరించి ఆంధ్ర పురపాలక మండలికి నియమావళిని తయారుచేసే నిమిత్తం ఓ గురుతో ఒక ఉపసంఘాన్ని నియమించారు. దీనికి నెల్లూరు చైర్మన్ శ్రీ సుబ్బారెడ్డి గారు సమావేశకర్తగా వ్యవహరిస్తారు.

శ్రీ ఎ. బి. నాగేశ్వరరావు, శ్రీ దామెర్ల వెంకటరావు, శ్రీ పి. వి. కె. రావు, శ్రీ తెన్నేటి పుల్లయ్యగార్లు సభ్యులుగా వుంటారు.

ఈ మే నెలాఖరులో జరిగే సర్వ సభ్య సమావేశం నాటికి సంఘ నిబంధనావళిని మీరు పూర్తి చేయవలసి వుంటుంది.

"ఆయుధ పోటీని మానుకొని ఆర్థిక పోటీకి రండి"

పశ్చిమ దేశాలకు సోవియట్ పిలుపు

లండన్, మార్చి 14

తూర్పు, పశ్చిమ దేశాలు ఆయుధోత్పత్తిలో పోటీపడడానికి బదులు, రెండింటి ఆర్థిక వ్యవస్థల (సామ్యవాద, పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థల) మధ్య ప్రజాపరిపాలనలో, ప్రజల జీవనస్థాయిని పెంపొందించడంలోనూ, పోటీపడాలనీ, పోటీయటు కవ్వించే ఇలాంటి పోటీనే అభిలషిస్తున్నామనీ మాస్కో రేడియో వ్యాఖ్యాత బోరిస్ లియాంటీవ్ నేడు ప్రకటించాడు.

కొన్ని చోట్ల హత్యచేస్తూ ఓటు చేశారని, రహస్య ఓటింగ్ లేదని, బాలట్ పెట్టెలకు అడ్డంగా దోమతెరలు వేట్టడంవల్ల అంతా కప్పుకుతూందని సుస్థిరవర్తి అన్నాడు. విశ్వసంఘటనకు వ్యతిరేకించే వారి పేర్లను కూడా కొన్ని ఓట్లు ప్రాసుకున్నారట కూడా.

తూర్పు బెంగాల్‌లోని ఎన్నికల ప్రచారంచేసే కరాచీవె తుంటున్న భుట్టో జిన్నాకూడ ఎన్నికోద్యోగులు లీగ్‌కు అన్యాయం చేశారని సక్రమంగా ఎన్నికలు జరగలేదని అన్నది.

అధికారపక్షమయిన ముస్లిమ్‌లీగ్ ఇలా ఫిర్యాదుచేయడం వింతగా వుందని అభిజ్ఞ వర్గాలంటున్నారు. ఇదివరకటి ఎన్నికలలో ముఖ్యంగా పరిశీలిస్తే ఎన్నికలలో ప్రతిపక్షాలవారు ఎన్నికలు న్యాయంగా జరగలేదని ఆక్షేపించారు.

సోవియట్‌లో ఎన్నికలు ప్రారంభం

మాస్కో, మార్చి 14

సోవియట్‌లో నేడు సుప్రీం సోవియట్‌కు డెప్యూటీలుగా ఎన్నికలు ప్రారంభమయ్యాయి. సోవియటు ప్రజలు ఈ ఎన్నికలను పెద్ద పండుగగా జరుపుకొంటున్నారు. సోవియటులో 18 ఏళ్ళు నైబడ్డ ప్రతి స్త్రీకి, పురుషునికి ఓటింగు హక్కు ఉన్నది. మొత్తం 12 కోట్ల ఓటర్లలో నూటికి 99 వంతులవరకైనా ఇప్పటి పోలింగులో పాల్గొంటున్నారని పరిశీలకులు చెబుతున్నారు.

ప్రకాశంగారితో అమెరికా ఉపరాయబారి సమావేశం

కర్నూలు, మార్చి 14

మద్రాసులో అమెరికా ఉపరాయబారిగా నియమితుడైన హెన్రీకాల్వెర్ రామ్సే నేడక్కడ వచ్చాడు. ఆయన డిక్కడ ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశంగారిని తదితర మంత్రులను కలుసుకొన్నాడు. ఏదో మర్యాదకు కలుసుకోవడం తప్ప ఈ సమావేశాలకు మరో అర్థం ఏమీలేదని అక్కడంటున్నాడు.

గవర్నరు త్రివేదీయింట తన కుమారుని వివాహ సందర్భంలో

కర్నూలు, మార్చి 14

తమ కుమారుని వివాహసంరంభంలో ఆంధ్రగవర్నరు శ్రీ చందులాల్ త్రివేదీ నేడక్కడ ఒక విందుచేశారు. ఈవిందు మంత్రులూ రాజకీయనభ్యులు ఇతర అధికారులూ హాజరయ్యారు. త్రివేదీ కుమారుడు శ్రీ బాలముకుంద్ త్రివేదికి మొన్న నే గుజరాత్‌లో వివాహమైంది. సౌరాష్ట్ర ప్రభుత్వ దివాన్యా కార్యదర్శి శ్రీ చంపాలాల్ త్రివేదీ కుమార్తె జ్యోత్స్నతో ఈ వివాహమైంది.

సాహిత్య అకాడమీ కార్యవర్గ సభ్యుడుగా శ్రీ బింగా లక్ష్మీకాంతంగారి ఎన్నిక

న్యూఢిల్లీ, మార్చి 14

ఇక్కడ చెండు రోజులుగా సమావేశమవుతున్న భారత సాహిత్య అకాడమీ కార్యవర్గ కార్యాల సమావేశం నేడు ఆకస్మికంగా ఎన్నికలు జరగడంతో ముగిసింది.

అధ్యక్షులుగా ప్రధాని నెహ్రూ ఉపాధ్యక్షులుగా డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్ ఎన్నిక అయ్యారు.

తొమ్మిదిమందితో కార్యవర్గాన్ని ఎన్నుకొన్నారు. అందులో శ్రీ బింగా లక్ష్మీకాంతంగారొకరు. మిగతావారు మౌలానా ఆజాద్, డాక్టర్ మజుందార్, శ్రీ ఆనందశంకర్, శ్రీ బి. వెంకటప్పయ్య, ప్రొఫెసర్ హుమాయూన్ కబీర్, శ్రీ ఈమానుయేల్ మోజే, డాక్టర్ కె. కె. క్రిష్ణమీనన్, ప్రొఫెసర్ వి. కె. ఆర్. వి. రావు, శ్రీ బలరాజ్ సాహ్ని, శ్రీమతి అమృతా ప్రీతమ్.

జనరల్ కౌన్సిలుకు ప్రతినిధులుగా శ్రీ పరీక్షిత్, శ్రీమతి లక్ష్మీదేవమ్మ లనుకూడా ఎన్నుకొన్నారు. వి. రా. పాఠ్యపుస్తకాల సమితి సభ్యులుగా నిర్వహించడానికి సర్దార్ పటేల్ శ్రీ ఎ. ఎస్. కే, హుమాయూన్ కబీర్‌లను నియమించారు.

ఎన్నికోద్యోగులపై లీగ్ అధ్యక్షుడి ప్రయోజనపై సానుభూతి చూపారట

ఢాకా, మార్చి 14

తూర్పు బెంగాల్ ఎన్నికలు న్యాయంగా జరగలేదని, ప్రభుత్వ పక్షమూ, ప్రతిపక్షాల పక్షమూ చెండా ఆరోపిస్తున్నాయి.

తూర్పుబెంగాల్ ముస్లిమ్ లీగ్ అధ్యక్షుడూ, ముఖ్య మంత్రీ అయిన నూరుల్ అమీన్ తన నియోజకవర్గం నుండి నేడు ఇటుకై వచ్చాను. ఎన్నికోద్యోగులు ఎన్నికలను అతిక్రమించారని అమీన్ అన్నాడు. "ఏ పార్టీకి మీరు వోట్లేయ్యలేదు"? అని కొందరిని ఉద్యోగులు ప్రశ్నించారనీ, లీగ్‌కు వోటు ఇస్తానని చెబితే ఏవో కుంటిసాకులు చెప్పి వారిని వోటుచేయకుండా ఆపినేసే వారని అన్నాడు. విశ్వసంఘటనకు వోటిచ్చేవారికోమాత్రం అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించారని నూరల్ అమీన్ అన్నాడు.

నూరుల్ అమీన్ పోటీచేసిన నియోజకవర్గంలో ఎన్నికలు సక్రమంగా జరుగలేదనీ, పోలీసుల, ఉన్నతోద్యోగుల హుంగామావల్ల ప్రజలు స్వేచ్ఛగా వోటు చేయలేదని విశ్వసంఘటన నాయకుడు సుహ్రావర్దీ తెలియజేశాడు. ఎన్నికలముందు ఆ నియోజకవర్గంలో 31మంది అరెస్టువారంట్లు జారీచేశారనీ, అయిదుగురిని అరెస్టు చేశారనీ సుహ్రావర్దీ అన్నాడు. అరెస్టయిన వారితో పోలింగు ఏజంట్లుకూడా ఉన్నారు.

కొన్ని చోట్ల హత్యచేస్తూ వోటు చేశారని, రహస్య ఓటింగ్ లేదని, బాలట్ పెట్టెలకు అడ్డంగా దోమతెరలు వేట్టడంవల్ల అంతా కప్పుకుతూందని సుహ్రావర్దీ అన్నాడు. విశ్వసంఘటనకు వోటిచ్చేవారి పేర్లను కూడా కొన్ని వోట్ల ప్రాసుకున్నారట కూడా.

తూర్పు బెంగాల్‌లోని ఎన్నికల ప్రచారంచేసే కరాచీవె తుంటున్న భుట్టో జిన్నాకూడ ఎన్నికోద్యోగులు లీగ్‌కు అన్యాయం చేశారని సక్రమంగా ఎన్నికలు జరగలేదని అన్నది.

అధికారపక్షమయిన ముస్లిమ్‌లీగ్ ఇలా ఫిర్యాదుచేయడం వింతగా వుందని అభిజ్ఞ వర్గాలంటున్నారు. ఇదివరకటి ఎన్నికలలో ముఖ్యంగా పరిశీలిస్తే ఎన్నికలలో ప్రతిపక్షాలవారు ఎన్నికలు న్యాయంగా జరగలేదని ఆక్షేపించారు.

మంత్రివర్గ నిర్మాణానికి ఫజ్లుల్‌హక్ షరతులు

తమ కార్యక్రమానికి కేంద్రం సహకరించాలని

ఢాకా, మార్చి 14

తన కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అవకాశం ఇస్తూ సూచించితానని హామీ ఇస్తే తప్ప తాను మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పరచబోవడంలేదని బిక్యసంఘటన నాయకుడు ఎ. కె. ఫజ్లుల్ హక్ నేడొక ఇంటర్వ్యూలో తెలియజేశాడు.

విశ్వసంఘటనకు అఖండ విజయం లభ్యమయిన ఫజ్లుల్ హక్ అన్నాడు.

ఫజ్లుల్ హక్ కార్యక్రమంలో ఈ క్రింది విషయాలున్నాయి: (1) తూర్పు బెంగాల్‌కు ఎక్కువ స్వయంపరిపాలనాధికారాలు. (2) భారత-పాకిస్తాన్‌ల మధ్య ప్రయాణానికి అనుమతి పత్రాల పద్ధతిని రద్దుచేసుటు, భారతదేశంతో వర్తకాభివృద్ధి. (3) బెంగాలీ భాషను రాజభాషలలోనొక దానిగానూ గ్రహించుట.

పాకిస్తాన్ కేంద్ర ప్రభుత్వం దేశ రక్షణ, విదేశాంగ వ్యవహారాలు, ద్రవ్య చలామణీలను మాత్రం అట్టిపెట్టుకుని రక్షణ వ్యవహారాలను రాష్ట్రాలకు వదలాలని విశ్వసంఘటన కోరుతోంది.

బెంగాలీని రాజభాషలలో ఒకటానిగా గుర్తించాని. అయితే ఇంగ్లీషుకూడా కొన్నాళ్ళు అట్టిపెట్టవచ్చు వర్తక వాణిజ్యాలకు, అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలకు ఇది అవసరం—అనివ్యాఖ్యానించినట్లు తెలియజేస్తోంది.

తూర్పు బెంగాల్‌లోని విశ్వసంఘటన ప్రభుత్వానికి కేంద్రానికి సహకరించి పనిచేయాలని ఫజ్లుల్ హక్ అన్నాడు. పోట్లాటలు కోరడం లేదన్నాడు. లేకపోతే సంప్రదింపులతో చర్చించమనీ, పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వంలో కూడా కూడా పూర్తిగా చర్చించి కేంద్రంలో ప్రాతినిధ్యాన్ని ఏర్పరచమనీ కోరితే, చేయమన్నారు.

పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వంలో కూడా కూడా పూర్తిగా చర్చించి కేంద్రంలో ప్రాతినిధ్యాన్ని ఏర్పరచమనీ కోరితే, చేయమన్నారు.

ఈరోజు అగ్రస్థానంలో ఉన్నవారు రేపు మిలిటరీ సహాయం కోరవచ్చునని కూడా స్వీకరించాడు.

"సింహళ భారతీయులకు అన్యాయాన్ని సహించం"

III

సింహళ భారతతాంగ్రెస్ కార్యవర్గ తీర్మానం

కొలంబో, మార్చి 14

ఇటీవల జరిగిన భారత - సింహళ ఒడంబడికకు "అవ్యాసమైన, అసమంజసమైన" అభ్యంతరాలెత్తి ఇరుదేశాల సుస్థిరుల స్నేహసంబంధాలను చెడగొట్టవలదని సింహళ భారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గం నేడొక తీర్మానం చేసింది.

"సింహళ" ప్రజలంటే ఎవరోనిర్వచిస్తూఇటీవల ప్రభుత్వంచేసిన ప్రకటనకు కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం అసమ్మతినితెలియజేసింది.

"సింహళ ప్రజలు" అనగా అసలు పుట్టినవాయ లేక రిజిస్టరయినవారేగాని, ఇంకా దనుకూస్తులు పెట్టి నిచారణలో వున్నవాయ కారని ప్రభుత్వం అనడం సమంజసం కాదని కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం ఆక్షేపించింది.

భారత జాతీయులుగా రిజిస్టరు చేయించుకొనే కొద్దిమందికన్న లెక్కకు భారతసంతతి అంతమూ శాశ్వత సింహళ జనాభాగా అంగీకరించి అందుకు తగు చట్టాలు చేయాలని కార్యవర్గం కోరింది.

కార్యవర్గం యింకా ఇలా తీర్మానించింది.

"భారతీయుల పౌరసత్వ హక్కులను, రాజకీయహక్కులనుగుర్తించేలాగా వీరిని ఇతర సింహళ ప్రజలలాగానే చూడాలి. సింహళం తప్ప మరో మాతృభూమిలేని భారతీయులపట్ల వివక్షత చూపితే సహించబడదు. ఇది ప్రధాని కోర్కె. ఈ విషయంలో రాజీ లేదు. ఈ ప్రధాన హక్కును నిరాకరించే ఏ చట్టాన్నీ, వ్యవహారాన్నీ సింహళ భారత కాంగ్రెసు ఆమోదించజాలదు.

"భారత పౌరసత్వం పొందమని ప్రోత్సహించడానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు. అందుకు నిర్బంధ పద్ధతులు పనికిరావు. భారతీయులను చాలాకాలం వరకు "ఏదేశం"లేని వాహనాగా ఇప్పటికి ఒడంబడిక ప్రకారం పరిగణింపబడేమాట నిజమే. కాని భారత పౌరసత్వం పొందమని 'ప్రోత్సాహం' పేరిట నిర్బంధించడంతగదు.

"ఇలా 'ఏదేశానికి' చెందని వ్యక్తులకు పనిచూపించకపోవడం, వారి ప్రయాణాలపై నిషేధాలుంచడం కాంగ్రెస్ సహించదు."

సింహళ భారతీయులపై బండారనాయకె దాడి

కొలంబో, మార్చి 14

సింహళంలో ఉన్న భారతీయుల దుకాణాలను, వారితో వ్యవహారాన్ని, పూర్తిగా బహిష్కరించాలనీ, దేశాన్ని ఆర్థికంగా కాపాడాలంటే అదొక్కటే మార్గమనీ సింహళ ప్లాన్లసెంబ్లీలో ప్రతిపక్ష నాయకుడు బండారనాయకె ఇక్కడొక బహిరంగసభలో అన్నాడు. ఇటీకల జరిగిన సింహళ - భారత ఒడంబడికను ఖండించడంకోసం జరిగిన సభ అది.

ఉద్యోగ సింహళీయులలో తోటల్లో తగిన చెర్యలు తీసుకోడానికి తొలిమెట్టు లక్షమంది తో ఒక 'సేన'ను తయారు చేయబోతున్నానన్నాడు. ఆతోటల్లో ఎక్కువగా భారతీయులు పని చేస్తున్నారు. ఆ భారతీయులను అక్కడ నుంచి తొలగించి ఆపనులు ఆక్రమించమని సేనకు కోరట ఈ చర్య.

"భారతీయులున్నంతలో ఈలక్ష సేన లోని వారిని నియమించడానికి అంగీకార ప్రభుత్వం ఏమిచేయాలంటే చేయండం" అని అన్నాడు.

చూపించుకోవడానికి ఒక్క భారతీయుని కూడా ఉండవలసిన అగత్యం లేదనీ, అన్ని పనులనూ కాపలసిన బలం ఉన్నదనీ అన్నాడు. "తెనెతయినంత సింహళీయులు దొక్కుపోతే కొన్ని తోలుబొమ్మలనైనా చేయవలసిందేగాని, భారతీయులను ఇంకా నుంచి, దేశానికి ప్రయోజనం తెచ్చిపెట్టుకోలేము" అన్నాడు.

సింహళ పార్లమెంటు సభ్యులు ఇండియాలో పర్యటనకై ఆగమనం

మద్రాసు, మార్చి 15

14 మందితో కూడిన సింహళీపార్లమెంటుకి రాయబారివర్గం నేడు విమానంలో ఇక్కడకు వచ్చింది. వీరుభారత ప్రభుత్వ ఆహ్వానంలోనూ రెండు వారాల పాటు ఇండియాలో పర్యటిస్తారు.

ఈప్రతినిధివర్గానికి సింహళ ప్లానుమెంటు స్పీకర్ ఆల్బర్టు ఎఫ్. పెరీరా నాయకత్వం వహించారు. ప్రజాసభ స్పీకర్ శ్రీ మవ్‌లాంకర్ ప్రతినిధిగా శ్రీ కొన్నెరు రామయ్య వీరికి ఘనస్వాగతమిచ్చారు.

వీరిలో 7 నుంది మంది మొదటిసారి ఇండియా చూడడానికి వచ్చారు. వీరిలో ఇద్దరు మహిళా సభ్యులున్నారు. వీరు ఢిల్లీ, ఆగ్రా, జైపూర్, బొంబాయి, మైసూరు, ఊటీ, మదురై, తంజావూరు, మద్రాసు మొదలైన ప్రదేశాలు చూస్తారు.

ఇరాక్ రాజు సన్మాన సభలు కాంగ్రెస్ సభ్యుల బహిష్కరణ

కరాచీ, మార్చి 14

ఇరాక్ రాజు గౌరవార్థం ఇవిటి జరుగుతున్న వివిధ సన్మానాలలో పాల్గొనవడానికి పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగ నిర్ణయసభలోని కాంగ్రెస్ సభ్యులు నిరాకరించారు.

దీనికి కారణాలను రాజ్యాంగ నిర్ణయ సభలోని కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకుడు యస్. కె. చటోపాధ్యాయ వివరించాడు. తమ జాతీయ దుస్తులతో సన్మాన సభలకు వెళ్ళలేదలచగా ప్రభుత్వం అభ్యంతరం చెప్పలేదని ఆయన అన్నాడు. జిన్నా, లియాకత్ అలీఖాన్‌ల కాలంలో ఇలాంటి ఘటన జరగలేదని అనడన్నాడు. తాను ఎన్నో అంతర్జాతీయసభలలో పాల్గొన్నానని, చివరకు బకింగ్‌హామ్ భవనంలోకూడా తమ జాతీయ దుస్తులకు ఎవరూ అభ్యంతర పెట్టలేదని చటోపాధ్యాయ అన్నాడు.

ఇద్దరు ముస్లింలీగ్ సభ్యులు కూడా ప్రభుత్వ ప్రవర్తనకు ఆక్షేపణ తెలియజేశారు.

అహ్మద్ జాఫర్ అనే, రాజ్యాంగ నిర్ణయ సభ్యుడు, రాజ్యాంగ నిర్ణయ సభ్యులకు తగుగౌరవం ఈయనందుకు ఆక్షేపణగా తాను కరాచీలో ఇరాక్ రాజు స్వాగతంలో పాల్గొనలేదని అన్నాడు. బీసంషావాజ్ కూడా తన ఆక్షేపణ తెలియజేస్తూ, సభ్యులను ప్రభుత్వ ఉపకార్యవర్గుల కన్నా హీనంగా చూస్తున్నదని తెలియజేశాడు.

రెడ్ షర్ట్ ఉద్యమ నాయకులెవరూ డెటెన్యూలుగా లేరట

లాహోర్, మార్చి 14

1948 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీ నుండి నిషేధంలోవున్న "రెడ్ షర్ట్" సంస్థకు చెందిన సభ్యులెవరూ ఇపుడు డిటెన్షన్‌లో లేరని సరిహద్దు ముఖ్య మంత్రి అబ్దుర్ రషీద్ తెలియజేశాడు.

ఈ సంస్థపై నిషేధం తీసివేస్తారా అని ప్రశ్నించగా శాంతి భద్రతలదృష్ట్యా ఈ నిషేధం అవసరం అని ముఖ్య మంత్రి అన్నాడు.

మరో ప్రశ్నకు జవాబు చెబుతూ 63 గురు డిటెన్యూలు విడుదల చేయబడ్డారని చెప్పాడు. ఇపుడు యిద్దరు మాత్రమే డిటెన్యూలుగా వున్నారనీ, అందులో ఒకరు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తరవు క్రింద, మరొకరు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉత్తరవుక్రింద అరెస్టయినని చెప్పాడు.

ఇంతకు పూర్వం రాష్ట్ర అసెంబ్లీ చేసిన తీర్మానాలను ఆమోదించింది. అమెరికా సైనిక సహాయం, టర్కీ - పాక్ సంధి, ఈ రెండిటికీ అసెంబ్లీ తన్నాన్ని తెలియ జేసింది.

ఇద్దరు ప్రతిపక్ష సభ్యులు దీనికి అసమ్మతిగా బయటకు వెళ్ళిపోయారు. సభ్యులకు తెలియజేయకుండా ఎజెండాలో లేని ఈ విషయాలను చర్చకు తెచ్చారని వారన్నారు. తీర్మానాలను ఆమోదించిన పిదప ఈ విషయమై మాట్లాడడానికి స్పీకర్ ఇచ్చిన రూలింగ్‌కు బాటఅసమ్మతి తెలియజేశారు. ఈ తీర్మానాలను స్పీకరే అధ్యక్ష పీఠం నుండి ప్రవేశపెట్టాడు.

న్యూఢిల్లీ, మార్చి 14

కాశ్మీర్ శీతాకాల రాజధాని జమ్మూను వీడిపోవ ప్రారంభంలో రాష్ట్రపతి బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్ దర్శిస్తారు.

జమ్మూలో రాష్ట్రపతి నాలుగు రోజులుంటారు. అ పిమ్మ డే కాశ్మీర్ రాజ్యాంగసభలోకూడా ప్రసంగిస్తారు.

మాలోటావతో భారత రాయబారి సంభాషణలు

మాస్కో, మార్చి 14

మాస్కోలోని భారత రాయబారి కె. పి. యస్. మీనన్ సోవియట్ విదేశాంగమంత్రి మాలోటావ్‌ని నిన్న కలుసుకొని అరగంటకు పైగా సంభాషణలు జరిపాడు. "వివిధ అంశాలపై స్థూలంగా సంభాషణలు జరిగాయి"ని మాత్రమే భారత రాయబార కార్యాలయం వారుతెలిపారు. కాని, ఆ అంశాలేమిటో చెప్పలేనిలుకుంటున్నారు.

ఈ సంభాషణలు మీనన్ కోరిక మేరకే జరిగాయన్నారు.

రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణ కమిషన్‌తో చర్చలు

మద్రాసు, మార్చి 15

మద్రాసులోని భారత ప్రధాన కమిషనర్ శ్రీ కె. వి. కామేశ్వరమూర్తి, సెక్రటరీ శ్రీ ఎ. నరసింహారావు నేడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రముఖులతో రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణ కమిషన్ ముందు ఆంధ్ర ప్రభుత్వ తరపున చేయవలసిన సాక్ష్యాన్ని గురించి, ప్రత్యేకంగా కోరవలసినవిషయాలు గురించి సుదీర్ఘంగా చర్చలు జరిపారు.

కోరవలసిన రాష్ట్రాల నిర్మాణ విషయంలో ఊహించిన వివిధాంశాలు మీనన్ ఈ ఇద్దరూ ఇటీవలనే ప్రధానమంత్రి నెహ్రూకి రాజీనామా ఇచ్చిన మిత్రులు పాత్రికులకు ఖరారుచేశారు.

చిన్న రేవుల అభివృద్ధి

ప్రభుత్వం శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తుందని శాసనసభలో శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారి ప్రకటన

కర్నూలు, మార్చి 15

కోస్తా పొడుగునా చిన్న రేవుల అభివృద్ధికి ఆంధ్ర ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ వహించగలదని ఉప ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు నేడు ఆంధ్ర శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో ప్రకటించారు.

స్వతంత్ర సభ్యులు శ్రీ ఖండవల్లి కృష్ణారావుగారు కడిగిన ఒక ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ చిన్న రేవుల అభివృద్ధి విషయంలో ఒకనిర్ణయానికి వచ్చేముందు వాటిని సమగ్రంగా సర్వే చేయవలసి వుంటుందన్నారు.

శ్రీ టి. లక్ష్మీనారాయణ రెడ్డిగారు కడిగిన ఒక ఉపప్రశ్నకు జవాబిస్తూ శ్రీ సంజీవరెడ్డి ఇలాఅన్నారు:

"ఉమ్మడి మద్రాసురాష్ట్రంలో చిన్న రేవుల అభివృద్ధికోసమని శేం ప్రభుత్వం 9 లక్షల 89 వేల రూపాయలు అప్పుచ్చింది. ఈడబ్బును ఆంధ్ర మద్రాసులమధ్య పంచవలసిన విధానాన్ని గురించి అప్పు చెల్లించే మరతులను గురించి ఏంచేయాలో ఇంకా ఆలోచిస్తున్నాం."

మరో ఉపప్రశ్నకు జవాబిస్తూ చిన్న రేవుల అభివృద్ధికి ఇంకొంచెం అప్పుకావాలని ఆంధ్రప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించినట్లు సంజీవ రెడ్డిగారన్నారు.

కాకినాడ రేవు అభివృద్ధికి 2 లక్షల 75 వేలు, బందరు రేవు అభివృద్ధికి ఒక లక్షా 70 వేలు వ్యయం అయే ప్రణాళికలు తయారుచయ్యాయనీ, వీటిని గురించి ప్రభుత్వం ఇంకాఆలోచిస్తోందని ఆయన వెల్లడించారు.

రంగూనుకు వెళ్ళే ఓడలు విశాఖపట్నానికి వచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని కాని పక్షంలో ఇప్పుడు రంగూనువెళ్ళే ఆంధ్రులంతా అటు కలకత్తాలో ఇటు మద్రాసులో పోవలసి వస్తోందని శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారవగా ఈ విషయమై ఆంధ్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రతిస్తుంతని సంజీవ రెడ్డిగారన్నారు.

విశాఖపట్నం హార్బరులో రద్దీని తగ్గించడంకోసం భీమునిపట్నం రేవును అభివృద్ధి చేయాలని శ్రీ ముళ్ళపూడి వీరభద్రుడుగారు (కమ్యూనిస్టు) చేసిన సూచనతో సంజీవరెడ్డిగారు ఏకీభవించారు.

ఆస్తిఅప్పుల పంపిణీ నివేదిక

తయారయిన తక్షణమే శాసన సభ్యుల కందిస్తామని ప్రకాశంగారి హామీ

కర్నూలు, మార్చి 15

మద్రాసు ఆంధ్రరాష్ట్రాల మధ్య ఆస్తి అప్పుల పంపిణీకి సంబంధించిన నివేదిక తయారవగానే శాసనసభ్యులకు అందించగలమని ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశంగారు నేడు ఆంధ్ర శాసనసభలో శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు గానడిగిన ప్రశ్నపై జవాబు చెప్తూగా అన్నారు.

చెన్నాప్రగడ విభజనకు ఏర్పడ్డ సలహా సంఘంగానీ ఇంతవరకు విజేసే ఏదీ తయారు చేయలేదని ఆయన చెప్పడంతో ప్రశ్నోత్తరాలు ముగిసిపోయాయి.

ఖైదీలకిచ్చే ఆహారం శాసనసభలో ప్రశ్నలు

కర్నూలు, మార్చి 15

నేడు ఆంధ్ర శాసన సభలో శ్రీ కొరపాటి పట్టాభి రామయ్యగారు (కమ్యూనిస్టు) అడిగిన ఒకప్రశ్నకు ఆంధ్ర మంత్రి విశ్వనాథంగారు జవాబిస్తూ నిజంగా పప్పులూ, పాలూ అలవాటున్న ఖైదీలకు పప్పులూ, పాలూ ఆహారం ఇస్తామన్నారు.

ఇప్పుడు ఖైదీలకు అలవాటైన ఆహారాన్ని ఇవ్వడం లేదని, కాగా నియమావళిలో వున్న ఆహారాన్ని మాత్రమే వారి కిస్తున్నామనీ అన్నారు.

మరొక ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ ఆహారంలో ప్రొటీన్లపదార్థాలను పెంచడం కోసం ఆకుకూరల ఆహారాన్ని ఎక్కువ చేయాలని జైలు సంస్కరణల సంఘం వారు చేసిన సిఫార్సులు అమలు జరుగుతున్నాయన్నారు.

ఇంకో ఉప ప్రశ్నకు జవాబిస్తూ డాక్టర్ల సలహాలైన ఆహారం మార్పులు తుందని శ్రీ విశ్వనాథంగారన్నారు.

సహజాహారానికి అలవాటైనఖైదీల తిండిమినియంలో ప్రకృతివైద్యుల అభిప్రాయాలు తీసుకుంటామని ఆయన హామీఇచ్చారు. ఇంకో ప్రశ్నకు జవాబిస్తూ సాధారణంగా రాజకీయ ఖైదీలు జైలులో వున్నపుడు బలుస్తున్నారని అయన అన్నారు.

కేంద్ర డీలిమిటేషన్ కమిషన్‌కు సూచనలు ఆంధ్ర మంత్రివర్గంలో చర్చ

కర్నూలు, మార్చి 15

కేంద్ర డెలిమిటేషన్ కమిషన్ సభ్యులు ఈ నెల 17 వ తేదీన ఇక్కడకు వస్తున్నారు. అంచుకని వీరికి అందించవలసిన సూచనలను గురించి నిన్న రాత్రి మంత్రివర్గంవారు సమావేశమై చర్చలు జరిపారు. అయితే వారి చర్చల సారాంశం ఎలావుందోమాత్రం తెలియ రావటంలేదు.

బ్రిటన్‌లో ఆటంబాంబుల్ నిర్మాణం

ఆత్మ హత్యాకరమని లేబరు ప్రముఖుని విమర్శ

లండన్, మార్చి 13

బ్రిటన్‌లో ఇష్టంలేదు 'ట్టర్ వల్కన్', 'వేలియంట్' రకపు ఆటం బాంబులు విమానాలను తయారు చేస్తున్నాము. వీటిని తయారు చేయడం తెలివితక్కువతనమే కాకుండా, ప్రమాదకరమని లేబర్ పార్టీ ప్రముఖుడొకడు అన్నాడు.

ఆ పార్టీలోని 'అభివాద' వర్గ సభ్యుడు బెవాన్ ప్రకటన విమర్శించాడు. వీటి ఉన్నట్లు ఒక్క అమెరికాకూ మాత్రమే ఉదజనబాంబులున్నాయి.

ఆ పార్టీలోని ఇంకొక ముఖ్యనేత సంపన్నవర్గ అవసరం, విలాసాలు, ప్రజల ఆరోగ్యం పట్ల ఆందోళన వంటి మాటలు చెప్పడానికి ఇష్టపడడం లేదు. ఇవి ప్రజల పట్ల అంతరాయం కలిగించే సంకేతాలు అని అంటూ ఈ విషయాలపై మాట్లాడడానికి నిరాకరించాడు.

విజ్ఞీ, మార్చి 13

ఉత్తర ఆస్ట్రేలియా 'మోంటీబెల్లో' ద్వీపంలో 2 కోట్ల 40 లక్షల పౌండ్లు వెచ్చించి ఆటంబాంబులు పరీక్షలు జరపడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తోంది. ఈ ద్వీపంలో ఇప్పటికే 30 పౌండ్ల ఉదజని బాంబును పేల్చారు.

ఈ ప్రాంతంలో ఆటంబాంబులు పేల్చడం వల్ల ఎలాంటి ప్రమాదం వాటిల్లదని ప్రభుత్వం చెబుతున్నా,